ПОРАДНИК
ДЛЯ ЗАЛЮБЛЕНИХ

— АБО —

як писати любовні листи

Одинока книжка в Українській мові, що містить у собі взори любовних листів і поученне як поводитись в часї кохання, з додатком любовних віршів, промов та желань.

Ціна 35 центів.

ВІННІПЕГ
Накладом Руської Книгарні 850 Мейн Стріт.

Що Ви читаєте?

Великим скарбом для чоловіка
є добра книжка!

Такі користні книжки дістанете за посередним надісланєм гроший в РУСКІЙ КНИГАРНИ у ВІННІПЕГУ 850 MAIN ST. Власні видадя є слідуючі.

РУСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ ЛИСТІВНИК, або наука писаня листів, взори руських і англійських листів у всяких случаях житя потрібних, як також взори листів бізнесових, упімнень, просьб і т. п. 288 сторін друку лише	75 ц.
Провідник, практичний самоучок до науки анґлійської мови без помочи учителя зі словарцем	1.50
Товариш-анґлійський Тлумач	60 ц.
Геновефа повість з старих часів	30 ,,
Слово правди, написане священником Петровом	15 ,,
Про чудеса сьвятих Дамазія і Панкратія	10 ,,
Правовірний Католик	5 ,,
Христос охотно прийме грішника	5 ,,
Без Бога на сьвіті	20 ,,
Важнійші права Канади, або канадийські параграфи	35 ,,
Підстава Христіянської віри	25 ,
Вірність пастирська Ісуса Христа	5 ,,
Оборона Віри, або пояснене чому і як вірити в Бога	25 ,,
Фармазони, або як 30 господарів записали ся чортови	25 ,,
Оповіданя для дітий. Гарна книжочка з образками	25 ,,
Казки за Жидів	10 ,,
Рицар і смерть	5 ,,
Нові пісні з старим кінцем, друге доповнене виданє	25 ,,
Робітничі пісні, про долю канадийських робітників	25 ,,
Лист шинкара до чорта і листи з пекла	25 ,,
Розмова Поляка з Русином	10 ,,
Воскресенє Лазаря	25 ,,
Сім мудрців	25 ,,
О терпеливій Єлені	20 ,,
Найновійше чудо в Ченстохові о мордерстві Ксьондза	15 ,,
Канадийські оповіданя	15 ,,
Історія о гарній Маґельоні	25 ,,
Коротка Історія церкви	25 ,,
Гостинець з Канади	5 ,,
Батько	5 ,,
Чому попи не женять ся	10 ,,
Порадник для женщин котрі хотять бути здоровими	15 ,,
Збірник найкрасших байок	25 ,,

Порадник для залюблених

або

Як писати любовні листи.

Одинока книжка в українській мові, що містить у собі взори любовних листів і поучене як поводитись в часї коханя, з додатком любовних віршів, промов та желань.

З „Народної Друкарні“, 903 Мейн ст., Вінніпег. Ман.

Скорше жаль землї застине,
Скорше висхне синє море,
Як любов на світї згине,
Наше щастє, наше горе!...

Вступне слово.

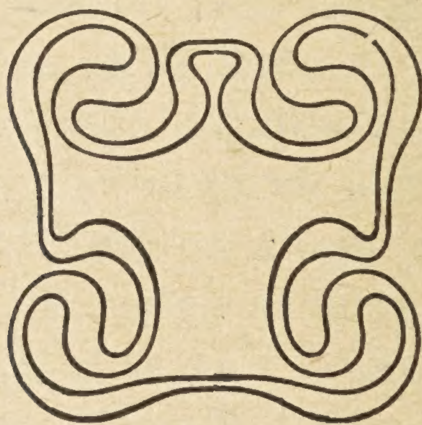
Отся книжочка є дороговказом для української молодіжи в часї кохання. Дуже часто лучаєть ся, що мущина, чи женщина заскочена несподївано ,,коханнєм", не знає і не вміє повести дїло так, щоби воно принесло користь і щастє. Як поводити ся в часї кохання не учать нї родичі, нї школа, а се занедбанє дуже часто спричинює много терпінь і болїв, а часом стає причиною передвчасної смерти. З коханнєм гратись не можна. Дуже гарно говорить ся в нашій пословиці: ,,Любиш-люби, а не любиш-не води". А то дуже часто лучаєть ся, що мущина присягає ся перед женщиною, що тільки її вірно та щиро любить, а тут нечайно виявляє ся його обман—він зраджує свою любку. І в той час розлука роздирає серце бідної дївчини і вона готова заподїяти собі смерть, наколи хто не розважить її.

І женщини не святі. Навинеть ся під руки хлопчина, усміхнеть ся, скаже пару солодких слів і серце дївоче змякне. Вона дасть волю свойому чуттю, крадьком моргне, солодко усміхнеть ся і на дальші залицяння мущини відповідає прихильностю. Палкий мущина прийме те все до серця і закохаєть ся. Починають ся частїйші сходини, або обширнійша переписка і як то кажуть ,,чим дальше в лїс, тим більше дров". Та тут з'являє ся иньший мущина, чимось заімпонує женщинї, можливо, що з'уміє сказати кілька солодших слів, а мягеньке жіноче серце повернеть ся до него, забуваючи про

попереднего. Обманений мущина лютує, його мужеська гордість домгає ся пімсти. І як що він не стямить ся, не запанує над своїми чуттями, то виходить із того житєва драма, що частенько кінчить ся дуже траґічно.

Щоби сему запобічи, треба бути дуже осторожним, як мущинам так і женщинам. Треба кермувати ся не тільки чуттєм, але й розумом, бо як каже наша приповідка: „Дай серцеви волю—заведе в неволю". Скоро на перешкоді стоять такі обставини, що їх ніяк не можна усунути, щоби одружитись, то краще здавити кохання в початках його істновання і не доводити себе до страшного розчарування.

Сих пару слів під розвагу тим, що кохають ся і тим, що ще не знають чарівних роскошей кохання.

Листи.

Найбільшу прислугу для залюблених і для тих що мають охоту навязати любовні відносини сповняють листи. Чого устно трудно висказати, те легко виявляє ся в листах. Тому переписка (обміна листами) від хвилї запізнання аж до весілля грає визначну ролю.

Та, щоби переписка сповнила свою задачу, то мусить вона бути відповідною, займаючою і гарною в зверхнім виглядї. Як в празник прибираємо ся святочно, так і в листах до любого, чи коханої треба уживати не буденних а гарних слів, щоби краще висловити свої почування. Не треба однак думати, що любовні листи мусять бути купою вишуканих слів, та не мати глубшого змісту. Чим щирійший і простійший лист, тим краще він сповнить своє завданнє. Мущина, що занадто вихвалює себе, зраджує лехкодушність, а женщина, що занадто сміло трактує дїло, збуджує недовірє до себе. Листів не можна відписувати дослівно, але треба вибирати тільки то, що відповідає обставинам того, що пише, бо в противному разї можна виставити себе на посміх, а іменно може статись таке саме, як сталось з одним непорадним мущиною, що відписав дослівно лист із ,,Порадника‘‘. Дотепна панна, до якої він написав лист, відписала йому, що він знайде її відповідь на слїдуючій сторонї ,,Порадника‘‘. Наш писака заглянув цїкаво в книжку, а там вичитав відмовну відповідь.

Стережіть ся, щоб і Вам таке не трафилось.

Верхній вигляд листів.

Паперу до писаня листів треба уживати гарного. Не жалїти кілька центів, бо пишучи на поганім папері можна собі самому пошкодити. В початках запізнання треба уживати білого паперу. Пізнійше можна послугуватись при писанню любовних листів також папером ріжних красок. Найбільше уживають рожевого паперу.

Письмо повинно бути читке, чисте і без блудів. По написанню листа треба його ще раз прочитати та поправити блуди. Наколи богато поправок, то лист треба ще раз переписати. По скінченю листа не треба нїчого дописувати. Писати тільки з одної сторони паперу, другу сторону лишати чистою.

Адресу на ковертї треба писати виразно і точно, себто написати імя, прізвище, число дому, улицю, місцевість, почту, провінцію і край.

Титул.
(Mr., Miss) Високоповажаний (а) Пан (ї).
Імя і прізвище.
Число дому і улиці.
Місцевість і почта.
Провінція.
Край.

Листи висилати оплачені і то: в місци маркою за цента, на провінцію за два цента а до старого краю за пять центів.

З відповідю на лист не треба довго зволїкати. Відповідь давати ясну а не оминаючу.

I. Шуканнє знакомости.

Просьба мущини о знакомість.

I. ЛИСТ.

Дорога Панно!

Простїть, що я осміляюсь, хоч незнакомий Вам, написати до Вас сього листа. Не маючи спромоги висказати Вам устно мого бажання, я примушений звернутись до Вас отсею дорогою з просьбою о знакомість. Занадто сміливим, а може й прямо нахабним може Вам видавати ся таке моє поступованнє, але горячі чувства, які Ви викликали в менї, оправдують мене цїлковито. Скільки-б разів я не стрічав ся з Вами, завсїди старав ся я заговорити до Вас, але менї бракувало до сього відваги. Невимовним щастєм булоб се для мене, колиб я міг бачитись з Вами частїйше; а як се неможливо, так хоч листуватись з Вами часто-густо. Рівнож позволю собі післать Вам карту вступу на забаву з танцями, яка відбудеть ся в найблизшу суботу в нашому товаристві, сподїючись, що Ви явитесь на нїй і тим справите менї незвичайну приємність.

Думаю, що Ви надїлите мене прихильною відповідю і в сїй надії

Зістаю з правдивим поважаннєм

Александер В.

Прихильна відповідь.

Шановний Пане!

Приємно менї Вас повідомити, що я з радістю приймаю запрошенне на забаву. Рівнож справить менї се намале вдоволенне, коли Ви будете ласкаві товаришити менї по забаві до дому моїх родителїв. Завсїди старатисьму оказати Вам свою вдячність за Вашу прихильність до мене.

Вам все зичлива

Марія Н.

Відмовна відповідь.

Шановний Пане!

Я дуже жалую, що не можу скористати з Вашого запрошення на забаву з сеї причини, що недалекі імянини моєї матери вимагають моєї присутности в родинї.

Прошу менї вірити, що менї дуже прикро відмовити Вашій просьбі. Сподїюсь, що мимо моєї відмовної відповіди Ви так само зичливо відноситисьмете до мене, як перед тим.

Остаю Вас щиро шануюча

Ольга С.

2. ЛИСТ.

Вельмишановна Панно!

Майже від року мав я нагоду частійше бачити Вас, Дорога Панно, та обмінюватись із Вами слова-

ми. Нераз подивляв я неспостержено Ваші гарні чесноти й Вашу ангельську стать. Не думайте одначе, що я стараю ся Вам схлїбити, коли я признаю ся, що Ваша лагідність й ангельська доброта наповнили мене глубоким поважаннєм до Вас і збудили в менї бажаннє пізнати Вас близше.

Я чувби себе дуже щасливим, колиб Ваші родителї виділиб мене радо в свойому домі. Години, які провівби я у Вашій присутности, булиб найщасливійшими в мойому життю.

В надії, що моя просьба не стрінеть ся з відмовою, позволю собі висказати Вам моє глубоке поважаннє.

Іван Б.

Ласкава відповідь матери.

Високоповажаний Пане!

Дочка моя, Марія, позволила прочитати менї Ваш лист, адресований до неї, і дала менї пізнати, що вона Вас глубоко цінить і тому дуже радо хотїлаби Вас бачить у нашому родинному кружку. Я рівнож не маю нічого проти сего, бо чула дотепер самі похвальні річи про Вашу особу. Сподіюсь отже, що Ви не погордите, коли Вас запрошу на склянку чаю на слїдуючий четвер.

З поважаннєм

Іванна Г.

3. ЛИСТ.

Дорога Панно!

Глубоке моє поважаннє, яке чую зглядом Вас, хай буде моїм єдиним усправедливленнєм за це, що смію звернути ся до Вас отсею дорогою. Ваш гарний характер, вся Ваша чаруюча особа зродили в мені невгасаюче бажаннє бути з Вами близше, як це дотепер було для мене можливим. Не раз і не два хотів я заговорить із Вами щирійше, та не ставало мені до цього відваги. І от чого я не міг висказати Вам устно, це зважив ся я висказати Вам листовно. Сподію ся, що не будете гніватись за це на мене, але що-найменше виправдаєте мою сміліст.

Я частійше приглядав ся Вам, стараючись робити се о скільки мога незамітно, і переконував ся з кождим днем що-раз більше о Вашій великій доброті, ніжній чутливости та розумній розважности.

Признаю ся Вам, що деколи Ви здавались мені ангелом, а не людиною. Ваш вплив здержав мене від неодного зла, а вів до добра. Чи можу мати надію, що цей Ваш блаженний вплив буде істнувати для мене й на дальше?

Чи можу сподіватись, що Ви позволите мені бути близшим для Вас, як я був до тепер?

Лишаю це Вам, яку форму та яку дорогу вважатимете за найвідповіднїщу: чи листуваннє, чи відвідини в домі Ваших Шановних Родителїв. Я прохаю тільки о щиру приязнь тай прирікаю Вам, що нїколи її не надужию.

Шануючий Вас щиро

Василь Ч.

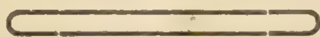
Відмовна відповідь.

Вповажаний Пане!

Ваш приятельський лист одержала та дякую Вам за Ваше довіре до мене. Дуже радо хотілаб я виповнити Вашу просьбу, але на жаль я постановила собі віддати весь дорогий час своїм молодшим братам і сестрам і тим способом заступити їм любу матір, а також бути підпорою для старого батька. Це святе для мене завданнє забирає мені всі мої сили й час, і через це неможливо для мене рівночасно занимати ся чимсь иншим. Тяжкі, відвічальні роки стоять переді мною.

Позвольте мені сказати Вам, що я Вас високо ціню, і що мені невимовно болючо давати Вам відмовну відповідь.

З поважаннєм
Марта Г.

Прихильна відповідь.

Дорогий Пане!

Ваш лист з дня ....спершу налякав мене дуже й я дала його прочитати своїм дорогим родителям, перед котрими я нічого не скриваю. Вони позволяють мені Вас запевнити, що для них буде великою приємністю бачити Вас частійше в нашому домі. Кількож то вільних годин головно вечерами, які звичайно минають сіро-одноманітно, розвеселилаб присутність одного щирого приятеля!

Не давайте нам довго чекати на Ваші відвідини! Вони будуть для нас усе приємними.

Віддана Вам
Люба Р.

Просьба о взаїмне листуваннє.

Вельмишановна́ Панно!

Відколи тут перебуваю, мав я все нагоду частїйше бачити Вас у товариствах, й деколи й приємність замінити з Вами кілька слів. Цїлий час моїм бажаннєм було запізнатись із Вами близше. На жаль ріжні згляди тай обставини не позволяли менї видїти Вас частїйше й говорити з Вами. Тому то я осміляю ся просити Вас увійти зі мною в листовні взаємини, які будуть великим щастєм для мене та зобовяжуть мене до глубокої вдячности супроти Вас. Запевняю Вас словом чести, що до сеї просьби не спонукала мене жадна нечесна думка, тільки внутрішна конечність, чути ся частїйше в Вашій присутности. Коли обдаруєте мене своїм довірєм, будьте певні, що я його не надужию. В приємнім ожиданню, що цей лист дасть почин оживленому листуванню поміж нами, чекаю з нетерпеливістю на Вашу відповідь й остаю з поважаннєм

Мирон К.

Прихильна відповідь.

Дорогий Пане!

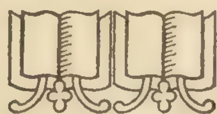
Ваше письмо з дня.................я одержала й признаю ся Вам, що він мене приємно заскочив. Я завсїди чула велику приємність, коли могла замінити з Вами кілька слів. Всетаки я довго застановлялась, що я мала Вам відповісти...

Я переконана о Вашій чесности; переконана, що Ви знаєте, як легко можно знищити добру славу

дівчини. Ви знаєте, що я тут без батька й матері! Не робіть так, щоб я колись жалувала, що прихильно віднесла ся до Вас.

Остаю з поважаннєм

Орися Т.

Виминаюча відповідь.

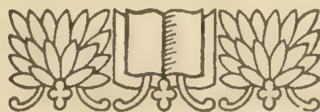
Вповажаний Пане!

Ваш лист з дня .... здивував мене немало, однак я не можу вдоволити Вашій просьбі.

Признаю ся Вам, що я з приємністю згадую ті хвилї які я провела на розмові з Вами. По одержаню Вашого листа порадила ся я з родителями. Вони не мають нїчого проти сього, щоби Ви відвідували мене час від часу, і згодили ся, аби Ви відвідали нас у слїдуючу недїлю. Тодї буде в нас також брат Мірцьо та його приятель т. Б., тому й думаю, що Вам буде рівнож приємно в їхньому товаристві.

Остаю з поважаннєм

Орися Т.

Відмовна відповідь.

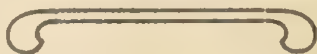
Шановний Пане!

Ваше писаннє здивувало мене немало. Менї рівнож було приємно нераз поговорити з Вами. Я цїню Вас високо, але не можу прихильно відповісти на Вашу просьбу, бо здержує мене від сього ин-

те з'обовязаннє. Ви оказали мені довірє у Вашому листі, на що я відповіла Вам довірєм також і высказала Вам свою таємницю, прошу одначе задержати її покищо в тайні.

З поважаннєм

Орися Т.

Розвідуваннє через приятеля.

Дорогий Друже!

Твій останній лист приніс мені радісну вістку про Тебе та Твою любу дружину. Можеш бути певним, що Твоє щастє—це моя радість. Хай судьба заховає всякі удари від Тебе та Твоєї дружини! Довгі літа жили ми разом і ділили ся щастєм і горем. Потім Ти знайшов любу істоту, яка зробила Твоє життє богато вартніщим, а Твоє щастє повнійшим.

Я пізнав недавно також одну дівчину, яка запанувала над моїми всіми чувствами. Заки я одначе рішу ся на певний крок, хочу порадити ся Тебе й засягнути кілька відомости й від Тебе про сю дівчину. Розходить ся о доньку п. Остапа Г., яку Ти знаєш добре від її наймолодших літ. Прошу Тебе отже, напиши мені про все, що тільки булоб важне в цій справі не затаючи зовсім ні доброго ні лихого.

Певний, що Ти вмітимеш заховати вповні мовчаннє в цій справі, остаю з поважаннєм

і цілую сердечно Тебе і Твою жену.

Твій друг

Іван М

Відповідь приятеля.

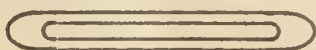
Дорогий Друже!

Я дуже втішив ся, коли прочитав тих кілька слів, з якими Ти звернув ся до мене. Рівнож приємно менї, що Ти тїшиш ся з мого родинного щастя.

Твою просьбу сповнюю тим раднїще, що я чув і знаю про згадану панночку та її родину самі тільки похвальні річи. Це гарна шляхотна родина, про яку нїхто лихим словом не згадає. Маєток невеликий, за те дївчина гарна й чесна. Желаючи Тобі заздалегідь щастя,

Здоровлю тебе сердечно

Петро К.

Розвідуваннє дами при помочи приятельки.

Дорога, люба Приятелько!

Позволь менї відразу приступити до річи. Одна важна справа занимає всі мої думки, так що не сила менї писати ще про що там инше.

Розваж тільки, прошу! В часї однїєї гостини в Панства Н. запізналась я сього лїта з одним молодим мущиною, який відтак досить часто бував у нас. Признаю ся Тобі, що я все дуже радо його бачила й не заперечую, що чую до него якусь симпатію... Вчора вечером він попросив мене о мою руку. І хоч сей його крок не був так надто несподїваним, все таки я не була ще на нього приготована й тому попросила Тебе о пораду.

Ти знаєш сього молодого мущину дуже добре й тому можеш подати менї докладні відомо-

сти про його вдачу та характер і про вихованнє. Він називаєть ся Богдан Я....

Не потрібую додавати, що я кожної хвилї готова віддячитись Тобі за сю прислугу, і що я вповнї задержу о сїм таємницю.

Кінчу в надії, що Ти скоро поспішиш ся з відповідю, і здоровлю Тебе щиро

Твоя вірна приятелька

Анна В.

Неприхильна відповідь.

Моя дорога Приятелько!

Твій лист заскочив мене несподївано й засмутив мене немало. Бо на жаль я не можу представити Тобі Богдана Ч в гарному світлї. Мусиш залишити всяку думку про заручини з ним, хотьби Твоє серце тягнуло Тебе незнать як сильно до нього. Його вже карано раз за крадїж, до того ще він дуже брусоватий. Батько його любить дуже заглядати до фляшки та счиняє часто дома бучі. На Твойому місці жадна здороводумаюча панночка не віддалаб йому своєї руки. Він прямо зробив ся в нашій околиці неможливим і тому мусїв відїхати в инше місце.

Я знаю, що такими непідлесними словами про нього я спричиняю Тобі смуток. Але Ти не сумуй, а радше тїш ся, що можеш заздалегідь оминути лихо.—У нас усьо гаразд. Ми всї тїшимось гарним здоровлєм.

Цїлую Тебе щиро

Твоя Марія Н.

Лист до приятельки з чужини.

Дорога Приятелько!

Вже довший час перебуваю в далекому чужому місті, за горами, за морями. Чуже менї се місто й таким останеть ся для мене мабуть на завсїди. Ходжу й блуджу тут без ясної цїли перед очима та згадую зі сумом любу Україну.

Як там гарно, як весело! А тут!... Шкода й прирівнювать! Тут і сонце, здаєть ся не сміє́сь, а плаче, тут пташки якось сумно співають, тут і люди инші...

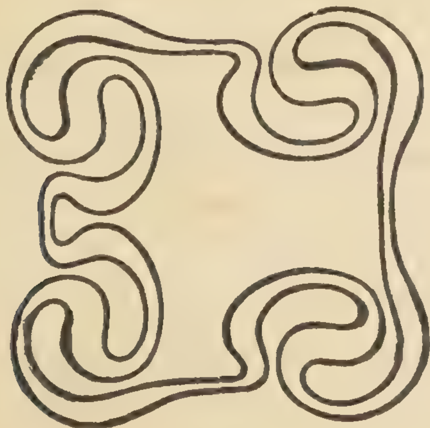
Не маю я приятелїв і не хочу їх мати. Бо нащо вони менї? За те завсїди думаю тільки об Вас, завсїди плаває Ваш образ менї перед очима.—Чи Ви думаєте коли об менї? Згадуєте часи, коли ми неураз із собою говорили?...

Здаєть ся менї, що се велике місто давить мене своїми мурами, від яких холод тільки віє на мене. А так бажалоб ся щирого, любого тепла...

Напишіть до мене, а може з Вашими стрічками прилине це щире тепло, якого тут нема.

Здоровлю Вас сердечно

Ваш друг Василь В.

II.

Заявленнє любови й освідчини.

Лист мущини.

Високоповажана Панно!

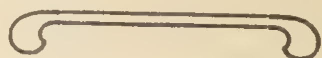
Нераз постановляв я собі написати до Вас лист, нераз хапав я вже за перо, та пробував написати кілька щирих слів, але нїколи менї проба не вдала ся.—Чи не буду занадто смілим, коли в сьому листї виражу то, що від довшого часу панує в мойому серцї? Чи не занадто я певний про Ваше довірє до мене? Вже довго тїшусь я щастєм, яке позволяє менї любоватись Вашим видом і пізнавати з дня на день чим раз краще Ваші гарні душевні прикмети. З дня на день я переконуюсь чимраз більше о Вашій ангельській доброті, о Вашій чистоті характеру. Чи не малиб Ви нїчого проти сього, щоб я посідав на завсїди таку коштовну перлу, якою Ви є?

Колиб Ви відчували це саме, що-до моєї особи, що я відчуваю що-до Вас, я нїчого більше не бажавби. У Ваших руках лежить моя доля!

Не будьте жорстокі і не відберіть її від мене!

Ваш щирий поклонник

Н. Н.

Прихильна відповідь.

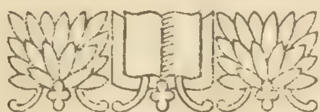
Дорогий Пане!

Ваша шляхотна скромність є для мене запорукою, що Ваші чувства супроти мене є наскрізь щирі. Менї любо було читати Ваше сердечне писан-

не. Я чула себе близько Вас, мій любий... Як це воно стало ся, не знаю, виджу тепер тільки, що Ви одинока людина, про яку я засдно думаю. Я все думками коло Вас. Я в думках веду з Вами тихі розмови. Як гарно булоб це, колиб наші серця злучились на віки.

Ваша щиролюбяча Вас

Орися С.

Горяче заявленнє любови по довшій знакомости.

Моя дорога Іринко!

Не можу забути на сї чудові щасливі хвилї, коли я чув ся близько Тебе, коли дивив ся в Твої голубі як небо очі, коли дотикав ся Твоїх милих ручок...

Хотївби я зробити Тобі подарунок, що говорив би Тобі все про мої горячі чувства до Тебе... Колиб я був королем, я наложив би корону на Твою голову. Колиб я був богачем, обсипавби Тебе золотом. На жаль, я нї одно, нї друге. За те я віддаю Тобі себе цїлого.

Чи можу в заміну жадати Твого серця?

Ох, напиши, Люба!

Твій щиро Тебе кохаючий

Любомир К.

Прихильна відповідь.

Шановний Добродію!

Ваше письмо втішило мене незмірно. З сердечною радістю читала я його. Для мене це невимовне щасте, що я позискала любов такого поважаного чоловіка, як Ви. Будьте переконані, що моїм найщирійшим бажаннєм є, щоби наші серця получило на віки таке взнесле чувство, як любов.

Щиролюбляча Вас

Ірина Г.

Заявленнє любови й просьба о стрічу.

Дорога Пані!

В часї мого пробування у Вашому домі Ви певно завважили, що Ви збудили в менї богато більше заінтересованнє, як инші панни. Не дав я пізнати цього по собі, думаю одначе, що Ви мусїли спостеречи мою необоятність що-до Вашої особи. Переконую ся, що моє чувство до Вас змагає ся з кожним днем, бо тепер вже люблю Вас щиро. Нераз вже думав я освідчитись, але в рішучій хвилї бракувало менї все відваги, тимбільше, що я бояв ся відмовної відповіди та не хотїв наразити ся на наприємну для мене несподїванку. Нинї одначе рішив ся я вхопити вкінцї за перо, щоби на письмі вилити ті чувства, які ворушать моє серце від довшого часу. Я люблю Вас цїлим серцем і буду невимовно щасливим, коли Ви схочете подїлити мої чувства.

Не жадаю письменної відповіди, прошу тільки, щоби Ви на знак згоди припняли до сукнї букет з

незабудьків і стрінули мене завтра рано в публичному городі. Буду тоді певним, що Ваше серце належить до мене.

З правдивим неспокоєм очікую завтрішнього дня, який рішить мою долю.

Щиро відданий Вам

С. С.

Освідчини по короткій знакомости.

Дорога Панно Маню!

Від хвилї, як я Вас пізнав, запалав я до Вас правдивим коханнєм. В кождій порі дня моя думка занята тільки Вами, тільки про Вас цїлий час мрію. Я не певний одначе, чи й Ви, панно Маню, дїлите мої чувства, і чи я позискав Вашу симпатію. Сама думка про це, що Ви не співчуваєте менї, наповняє моє серце великим сумом. Я не в силї жити дальше в непевности!

Найдорозша Панно Маню! Запевнїть мене о своїй симпатії, а тоді зробите мене найщасливійшою людиною в цїлому світї. Напишіть менї, що хочете остать моєю дружиною. Старатисьму всїми силами зробити Ваше життє приємним, аби Ви ступали по цвітах, а не по тернях. Благаю Вас ще раз о прихильну відповідь, а тимчасом

Зістаю на віки Вас кохаючим

Никола Н.

Відмовна відповідь.

Одержавши Ваш лист, я немало здивувала ся. Здаєть ся менї, що я не дала Вам причини, щоби Ви числили на мою взаїмність. Можу Вас запевнити, що чую до Вас глибоке поважаннє, але серцє моє вже давно заняте. Я вже від року заручена. Люблю свого судженого цїлим серцем, а він мене рівнож. Думаю, що це вповнї виправдує мене перед Вами.

З глубоким поважаннєм

Зофія М.

Освідчини по довшій знакомости.

Дорога Орисю!

Прости, що я осміляю ся в такім товариськім тонї відзиватись до Тебе. Думаю, що Ти не візьмеш менї цього за зле, хочби зі згляду на ту приязнь, яку Ти оказувала менї вже від довшого часу. Я певен, що не є для Тебе таємницею моє щире, горяче коханнє, якого предметом є Ти, моя люба. Не тільки Твоя тїлесна краса, але й Твої душевні прикмети взяли мене цїлого в полон. Не хотїв я визнати своєї любови доти, доки я не переконав ся, що я не є обоятним для Тебе. Признаюсь Тобі, що люблю Тебе першою і горячою любовю. Не знаю, що сталось би зі мною, колиб Ти не могла бути моєю дружиною.

Ти не братимеш менї за зле, що отвираю перед Тобою глубини мого серця. Старатисьму всїми си

лами зробити Тебе щасливою. Жадна жертва не буде для мене страшною. Бо щож для мене життє без Тебе?!

Скажи менї мій дорогий Ангеле, чи подїляєш мою любов і чи хочеш стати моєю дружиною. Ласкава відповідь буде для мене правдивим щастєм. Очікуючи, Найдорозша, Твоєї відповіди з великим несупокоєм,

Остаю з глубоким чувством любови.

Мирон Ф.

Прихильна відповідь.

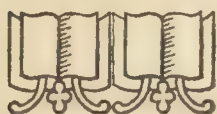
Мій дорогий Миронцю!

Я не знала зовсїм, що маю такого щирого Друга. Твоя щирість і отвертість, з якою Ти висказав свою любов супроти мене, вимагає також отвертости з моєї сторони. Упевняю Тебе, що Твоє поведеннє не остало без впливу на мене. Я люблю Тебе і то люблю щиро, сердечно. Старатисьму від тепер все так поступати, щоби заслужити вповнї на Твою любов. Тїшити буде мене дуже, коли наша приязнь стане ще тїснїйшою. Найкращу нагоду до сього дає нам наш дім, в якому я сподїюсь бачити Тебе богато частїйше, як передтим.

На разї прийми сердечні поздоровлення

від відданої Тобі

Мільки Н.

Освідчаючий лист до товаришки молодечих літ.

Найдороща Олесю!

Чи тямиш ще ті літа, коли ми бавились разом, як були ще дітьми? Алеж як моглаб Ти їх забути?! Не забула Ти певно й ті часи коли ми пізнійше обмінювались нераз словами в родительськім домі. Прийшла напослід хвиля, коли ми мусіли розлучити ся. Доля загнала мене в чужину, а Ти остала в рідній Україні. Шість літ минає, як ми не бачимо одно другого. Але Твій образ я бачу все перед своїми очима, й ніколи він не зблідне в моїй уяві. І нераз у хвилю зневіри Твій образ додавав мені життєвої охоти та відваги. Тобі завдячую богато: всі веселі хвилі в мойому життю. Щось могучого є в тому невидимому ланцюзї, який злучує моє серце з Твоїм, хоч їх розділюють гори та моря. Любов це сила, що веде чоловіка до добра. Це досвідчив я сам на собі.

Позволь менї, дорога Олесю, сказать ще одно слово: Я люблю Тебе. Люблю глубокою щирою любовю. Чи моглаб і Ти мене любити? Чи є ще в Твойому серцї маленьке місце для мене? Поділи зі мною радість і горе на спільній дорозї життя. Рішп ся стати моєю дружиною! Від Твойого рішення зависить усе моє будуче щастє. Це я відчуваю вповнї. Одначе якби там Твій суд не випав, завсїди шануватиме Тебе тай цїнитиме

Твій вірний друг

Іван З.

Прихильна відповідь.

Любий Івасику!

Твій лист був для мене великим щастем. Я читаю в ньому те, про що я могла тільки мріяти. З товаришки дитячих літ виросла тепер велика панна, яка ніколи не може забути на Тебе. Мої сни показували мені часто-густо чарівні образи, яких здійснення я ніколи не ждала. Чиж малиб они сповнитись?

О, Твоя Олеся, щаслива без міри! Вона хоче стати Твоєю дружиною. Родителї, яким я показала Твій любий лист, не мають нічого проти нашої любови. Приїзди тільки скоро, мій Милий, до нас, щоби я почула Твої гарні речі, та висповідалась перед Тобою із моєї любови!

Твоя на віки вірнокохаюча

Олеся К.

Лист із просьбою о руку панни.

Найдороща Пані!

З хвилею, коли я пізнав Вас, зник цілковито спокій із моєї душі. Пізнавши Вас блище покохав я Вас так, що життя без Вас не можу собі представити. Хоть пишу це з певного рода непевністю, думаю одначе, що я для Вас не цілком обоятний.

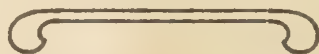
Принайменше менї деколи здавало ся, що я бачив у Ваших очах прихильність до мене.

Надійшла для мене рішуча хвиля. Нині хочу просити Вас о руку, що дороща для мене над усе в світі. Думаю, що Ви не відмовите Її мені і цим зробите мене найщасливійшою людиною в цілому

світї. Будьте певні, що нїколи не пожалуєте свого прихильного рішення. Цїлим життєм старатисьму віддячити ся Вам за це.

Маю надію, що Ви вислухаєте моєї просьби, за що дякую вже наперед і остаю

Вашим найвірнїйшим
поклонником
Василь Л.

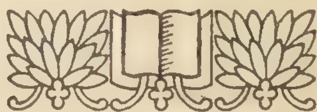

Відповідь брата за сестру.

Вповажаний Пане!

Позволю собі, як брат Катрусї, відповісти за ню на Ваш лист. Сестра моя не робила менї жадної таємниці з Вашої знакомости; я знав про кожний Ваш крок і набрав переконання, що моя сестра не булаби за Вами щасливою. Чому? Се Ви добре знаєте самі, і я не потребую Вам сього виясняти. З причини, що Ваша дальша знакомість може вплинути зле на мою сестру, прошу Вас о зірване з нею всяких зносин і відкликуюсь у сїм зглядї до Вашої чести.

Пересилаючи Вам сю певно неприємну новину,
Остаю з глубоким поважаннєм
Володимир С.

Лист до впертого любовника.

Вповажаний Пане!

Жалую дуже, що задаєте собі тільки труду з безнастанним писанєм листів до мене. Запевняю

Вас, що Ви для мене цілком обоятні а навіть не милі. Ваша знакомість стала для мене тягаром. Може бути, що Ви можете подобатись иншій панні, бо ґуста є ріжні.

Прошу Вас отже рішучо: перестаньте засипувати мене своїми листами, бо в противному разі більше їх не буду відбирати.

Людвіка К.

Молода дама доносить батькови про освідчини.

Дорогий Отче!

Ваш останній лист, з якого я довідалась про Ваше здоровлє, утішив мене дуже. Булаб я вже скорше написала до Вас, так завсіди щось перешкодило. Тай про ніщо зрештою було писати.

Тепер одначе не можу довше зволікати. Мушу Вас повідомити, що мій давний знакомий, п. В. Н., освідчив ся мені недавно. Я не дала йому жадної відповіди, тільки попросила о час до намислу, бо хочу порадити ся Вас, таточку. Любий таточку, я признаюсь, що мені подобав ся його характер і вдача й я радо його бачу. Тай усі його поважають.

Я радо подалаб йому руку колиб Ви, таточку, не мали проти сього нічого.

Прошу Вас, таточку, скажіть мені скоро Вашу гадку. Очікую нетерпеливо Вашої відповіди. Сердечні здоровлення шлю

Вам, таточку,

і любим братам та сестрам

Юлія Б.

Син просить родителїв о позвіл на заручени.

Дорогі Родителї!

Вже довгий час ждали Ви на мій лист. Хотїв я було написати до Вас передше, так все якось не мав часу. Тай Ви до мене довго не писали, тому я міг сподїватись, що коло Вас усе гаразд, тай собі не писав до Вас.

Нинї хочу, як наказують менї мої синівські обовязки зглядом Вас, повідомити Вас про одну дуже важну річ, яка обходить дуже моє серце й від якої залежить усе моє будуче щастє.

Я запізнав ся тут з однією дївчиною, якої характер, приємне поведенє і доброта серця наповняють мене найкращими надїями, і я радо хотївби мати її за свою жену. Я ще не сказав їй рішучого слова, бо жду на Вашу відповідь. Але о скільки я знаю, дївчина любить мене також, її родителї не мають нїчого проти сього, щоби ми побрали ся. Вона є другою з ряду дочкою одного столяра, який досить добре стоїть, тільки не має поважнїйшого майна.

Посилаю Вам її фотоґрафію.

Ожидаючи нетерпеливо Вашої прихильної відповіди здоровлю Вас щиро

Ваш син
Людовик Н.

Відповідь родителїв.

Дорогий Сину!

Так довгий час очікували ми Твойого листа, аж прийшов цей останнїй, який нас трохи здивував.

Ти пізнав дївчину тай просиш о наше позволеннє на заручини. Щож ми маємо Тобі відповісти? Миж не знаємо цеї дївчини і можемо хиба рішитись після Твоїх слів. Твої слова хвалять її. Ми не маємо причини Тобі не вірити, думаємо, що Ти вибрав з належною розвагою, і тому не можем Тобі противитись.—Хай Бог благословить Тебе, Сину!

Очікуємо скорих Твоїх відвідин із нареченою.

Будь поздоровлений від

люблячих Тебе

Родителїв.

Лист до батька з просьбою о руку дочки.

Вельмишановний Добродїю!

Я чую, що я занадто смілий, коли позволю собі звернутись до Вас листовно в однїй дуже важнїй для мене справі. Але я думаю, що Ви не будете гнїватись на мене за цей крок, який спричинила тільки горяча симпатія до Вашої доньки, панни Дори. Не маючи нагоди поговорити з Вами про цю справу особисто, позволю собі заявити Вам оцею дорогою, що тільки Ваша донька Дора моглаби дати менї то щастє, про яке я мрію, якого цїлим серцем бажаю. Тільки одна Ваша донька могла би обдарити мене коханнєм, тим нерозірваним ланцюхом, що лучить два серця на віки в супружу.

Чи Ви, Шановний Добродїю, маєте що проти нашої супружої злуки?

Думаю, що моє становище досить відповідає вимогам Вашої доньки, яка хотїлаб вийти замуж, о скільки я можу судити, за урядника, що посїдавби сталу плату, достаточну для пристойного удержаня родини.

Не пишу про свій характер. Сам себе не хочу хвалити, а можу тільки згадати, що круг моїх товаришів і знакомих уважав мене завсїди за добру й шляхотну людину. Впрочім Ви можете самі засягнути потрібних інформацій про мене.

Що-до панни Дори, то я певний, що вона не відмовить менї прихильного слова.

Ще раз прошу Вас, Шан. Добродїю, о позволеннє на нашу злуку, а я зі своєї сторони запевняю торжественно словом чести, що маю на оцї тільки будуче щастє Вашої доньки.

Висловляючи Вам

моє глубоке поважаннє,

очікую на ласкаву відповідь.

Петро С.

Відповідь батька.

Дорогий Пане С.!

Ваш лист зробив менї велику приємність. Що-до мене, так я згоджую ся цїлком на Вашу супружу злуку з моєю донькою і радо Вас благословлю.

Моя донька рівнож приймає Ваше предложеннє з великою приємністю. Позволю собі одначе звернути Вам увагу, що на разї не можу дати жадного віна своїй донцї. Мої справи сильно погіршили ся, так що я тепер не в силї дати їй нічого більше крім

виправи. Прошу отже, застановіть ся над цею справою і відпишіть менї по сумлїнню, що Ви думаєте. Лїпше, як Ви відступите тепер, коли Вам маєток конче потрібний, нїж малиб Ви пізнїш дорікати моїй донці, що вона не внесла Вам жадного віна.

З щирим поважаннєм

Мирон З.

Лист до родителїв з просьбою о руку доньки.

Високоповажані Панство!

Зводьте ласкаво дарувати менї, що смію звертати ся до Вас в такій важній справі оцею дорогою. Моя нерішучість не позволяла менї висказати устно тих глибоких чувств, якими переповнене моє серце. Задля того позволю собі листовно заявити що люблю Вашу доньку, панну Ірину, і що одиноке моє бажаннє є мати її моєю дружиною.

Вже кілька разів хотїв я просити Вас о Її руку, але якась несмілість не позволяла менї цього зробити. Одначе нинї, коли мої чувства не тільки що не змінили ся, але противно міцнїють чимраз більше в моїй груди, прошу Вас о позволеннє відвідувати Ваш дім в характері судженого Вашої доньки. Думаю, що Панна Ірина не буде противна мойому бажанню.

Мої справи стоять цїлком добре, так що байдуже менї про всяке віно. Бажаю тільки дістать гарну жену, яка булаб доброю господинею та вірною товаришкою мого життя.

В надії на ласкаву відповідь

Остаю з глубоким поважаннєм

Теодор Ш.

Відповідь родителів.

Дорогий Пане!

Мило нам відповісти прихильно на Ваш лист. Як ми так і наша донька радо згоджуємо ся на Ваше предложеннє. З Вашими родителями жили ми довгий час в сердечній згоді тай Вас самих знаємо не від нинї як чесну, повну такту людину, тому й тїшить нас, що віддаємо свою доньку в гарні руки. В цїли обговорення цеї справи докладнїйше Ви будете ласкаві загостити до нас сьогодня вечером.

При сїй нагоді складаємо Вам

наші найгорячійші бажання

Н, Н.

Лист з освідчинами до старшої панни.

Вповажана Панї!

Щаслива судьба завела мене на моє теперішне місце поблизу Вас, моя Панї.

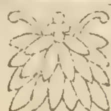
Щодня мав я нагоду бачити Вас і дивувати ся Вашій запопадливости, працьовитости та Вашому гарному характеру. Нїколи передтим не зробила на мене жадна дама такого глубокого враження, як Ви, так що я осміляю ся просити о Вашу руку. Доля хотїла, що я дотепер тиняв ся самітний, хоч я мав уже нагоду завести своє родиннє гнїздо.

Маю досить гарне заняттє, а крім цього маєток, який вповнї вистарчить на приличне удержаннє. По глубокій розвазї рішив я предложити Вам бажаннє стати моєю женою, тому можете бути певні, що менї залежить лише на Вашому будучому щастю.

Коли Ви не маєте нічого закинути мойому характеру тай можете рішитись стати моєю дружиною, прошу сейчас ласкаво мені відповісти!

Остаю Вашим щирим поклонником.

Іван Б.

Прихильна відповідь.

Вповажаний Пане!

Ваші ласкаві слова зворушили дуже моє серце. Вони збудили бажаня і мрії, які заснули на дні мого серця.

Признаю ся Вам, що я навчила ся Вас шанувати і любити від того часу, коли Ви переїхали в наші сторони. Про любов я не думала, але вона мусіла бути в мене, хоч я про се не здавала собі ясно справи. Ваш лист розбудив її. Я люблю Вас і хочу стати Вашою дружиною, коли тільки Ви вважаєте мене гідною до цього. Але мушу Вас упередити, що я не маю жадного маєтку.

Не зважаючи на мою ощадність мені не можливо було зложити більше гроша. Коли Ви мене дійсно любите й хочете попровадити мене до свого дому як жену, я радо піду з Вами на шлюбний диван.

Любляча Вас щиро

Евгенія К.

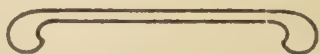
Просьба о руку вдови.

Дорога Пані!

Частійше мав я нагоду стрічати Вас, і чим більше я Вас бачив, тим більше я пізнавав Вашу гарну душу й Ваш чистий характер. З кождим днем чув я сильнійше, що щось мене тягне могучою силою до Вас. За кожним разом збільшалась в мене охота запізнати ся з Вами близче й з'єднати собі Вашу прихильність. На жаль обставини не позволяли мені визнатись перед Вами устно, тому я вибіраю письменну дорогу. Хочу Вам сказати просто й щиро, що я Вас не тільки високо шаную, але й горячо люблю і Ви незмірно ощасливилиб мене, колиб згодили ся стати моєю дорогою дружиною. Ви знаєте досить добре мене й мої обставини, так що я не потребую про них розписуватись. Як можете любити мене як свого мужа й віднайти в мені хоч частку страченого, так прошу ущасливити мене кількома ласкавими словами відповіди, а там я устно предложу Вам мою просьбу о Ваше серце й руку.

Ваш щирий поклонник

Петро Н.

Прихильна відповідь.

Вповажаний Пане!

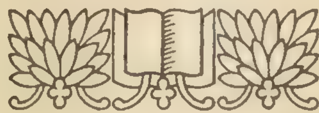
Ваше шановне письмо з дня.................приємно мене здивувало. Вже від давна знаю я Вашу шляхотну вдачу та Ваш прямий характер. Але ніколи не прочувала я сього, щоби Ви просили мене колись о мою руку. Бож я не забула ще мого дорогого покій-

иого мужа, тай ніколи його не забуду. З мого серця ніколи не щезне дорога згадка про його, навіть при боці нового мужа. Коли Ви хочете взяти останню частку моєї любови, так прийдіть і прийміть моє сердечне стисненнє руки.

Буду просити відтак Всевишнього, щоби я була для Вас тим, чим Ви бажаєте мене мати.

З глубоким поважаннєм.

Юлїя Л.

Відмовна відповідь.

Вповажаний Пане!

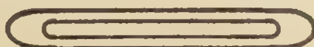
Ваше письмо приносить менї велику честь, однак я не можу сповнити Вашої просьби, бо я прирекла свято, що по смерти мого дорогого мужа не буду женою жадного иншого мущини, бо не сила менї віддати любов другому мущинї, якої я вже не маю, тому що посвятила її всю дорогому покійникови.

Прикро менї слати Вам таку рішучу відмовну відповідь. Одначе годї! Я хочу прожити свої останнї днї в відосібленню і в єдиній згадцї про мого любого мужа. Хай судьба пішле Вам иншу жінку, при боцї якої Ви чулиб себе щасливим.

Желаючи Вам сього

Остаю з поважаннєм

Юлїя Л.

Лист молодого фармера до фармерської дочки.

Дорога Товаришко!

Дуже важна справа спонукала мене написати цей лист. Вже від кільканацять літ ми знакомі з собою, ходили разом до школи, разом бавили ся, так що завязала ся між нами щира дружба. Сю дружбу скріпляли ще приязні відносини наших родителів. Сих кілька молодечих літ минули як блискавка. Я й не спостеріг ся, як став дорослим парібком, а Ти дорослою дівчиною в цвіті віку.

Батько мій хоче віддати мені господарство, бо вже не може сильно працювати із-за старости, але наперед каже мені постаратись о господиню.

Я вже перейшов гадкою всі наші дівчата, але жадна з них не подобала ся мені так як Ти. Бо тільки Ти одна мила мому серцю, Тебе одну тільки мігби я взяти за жену. Не знаю однак, чи схочеш мене, чи Твоє серце вільне ще, бо не один фармерський син заскакує коло Тебе. Тай не дивож, бо Ти дівчина як калина.

Коли Ти не віддала ще свого серця нікому, коли маєш хоч іскру любови для мене в своїм серці, так прошу Тебе, стань разом зі мною на однім шлюбнім коверці та злучи свою долю з моєю на віки.

Мої родителі радо згоджують ся на нашу звязь, а так само, думаю, й Твої, розходить ся тепер тільки о Твоє слово, моя Дорога.

Будь здорова, чорноброва!

Не дай мені довго чекати на відповідь.

Твій аж до смерти

Михайло З.

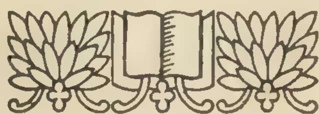
Прихильна відповідь.

Дорогий Михасю!

Твій лист незвичайно мене втішив, бо він дав менї відповідь на то, про що я вже давно тільки мріяла. Я люблю Тебе, Михасю, вже від давна. Але я не могла якось признати ся перед Тобою, що Тебе люблю. Аж Твій лист отворив менї уста.

Люблю Тебе, мій соколе, і тільки жду на хвилю, котра нас злучить на віки.

Твоя Мелася Н.

Лист ремісника.

Дорога Панно Маріє!

Прошу дарувати менї, коли я пишу цїлком просто про те, що думаю, а не гарними, вишуканими словами. Я собі простий чоловік—ремісник, який не має часу на те, аби ломити собі голову над тим, якби то дуже гарно написати листа. Тому я без усяких натяків хочу сказати просто й отверто, що я Вас дуже люблю і хотївби як чесний ремісник, злучити своє життє з Вашим. Кілька лїт блукав я по ріжних містах, бачив не одну гарну панну, але жадна з них не подобала ся менї так дуже, як Ви. Ваша працьовитість, ощадність і скромність, се неоцїнені скарби для мене.

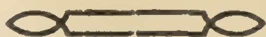
Не буду про себе богато говорити, бо Ви й так мене добре знаєте. Думаю, що я не маю злого серця, що Вам буде добре зі мною жити. Коли не маєте нїчого проти мене, так я віддаю Вам у Вашу

власть моє серце, яке тільки для Вас одної бєть ся.

Як знаєте, моє ремесло не йде мені зле, а коли що мені брак у моїм господарстві, так се певно жінки.

Коли відпишете мені прихильно, то поговоримо пізнійше о нашій справі більше. Покищо я кланяюсь Вам низенько.

Ваш Микола С.

Прихильна відповідь.

Дорогий Пане!

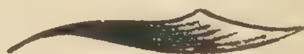
Я дуже вдячна Вам за Ваш лист і за Вашу щирість і отвертість. Я таксамо хочу бути щира з Вами й тому скажу Вам отверто, що я Вас також люблю і високо Вас ціню.

Я порадила ся в цій справі своєї матери, а вона нічого не має проти нашої злуки, бо знає Вас як чесного правого чоловіка. Пристаю отже на Вашу пропозицію і радо стану Вашою женою. Буду старати ся допомагати Вам по своїм силам у Вашому ремеслї та господарстві. Вмію бути ощадною, бо я також донька ремісника.

Будьте ласкаві відвідати нас як найскорше, а тоді поговоримо основнійше. Очікую Вас нетерпеливо.

Остаюсь Вам відданою щиро

Леся М.

Відмовна відповідь.

Вповажаний Пане!

Дякую Вам за честь, яку Ви зробили мені Вашим вибором. Хоч як мені прикро, мушу однак заявити Вам, що не можу приняти Вашого предложення. Я прирікла собі не виходити ніколи замуж, до чого змушують мене важні причини. Маю стареньку, хору матір, яку я люблю над життє, для якої я одинока потіха й розрада. Також маленький брат і сестричка віддані під мою опіку.

Колиб я вийшла заміж, не моглаб я сповняти своїх обовязків супроти матери та родини, бо муж бувби для мене найпершим.

Я не малаб спокійної хвилї, колиб я знала, що моя мати терпить невигоду та недостачу.

Зза тої головної причини не можу віддати Вам своєї руки.

З глубоким поважаннєм

Катря Н.

Лист вдівця.

Дорога Панї!

Ваші визначні чесности, Ваше гарне серце й чиста душа звернули мою увагу на Вас і зродили в менї бажаннє, запізнати ся з Вами блище.

Чи не моглиб Ви рішити ся, поділити зі мною радість і горе та заступити менї покійну дружину, а моїй дитинї матїр?

Я вже в тім віці, де людина поважно застановляєть ся над кожним своїм кроком, тому прошу моє предложеннє уважити за цілком серіозне. Я бажаю мати вірну та тиху жену, добру господиню, а для моєї дитини люблячу матїр. Зі своєі сторони жертвую свою любов і запевнене гарне життє.

Коли Ви не маєте нїчого проти цього, щоби стати жінкою вдівця і матерю моєї дитини, так будьте ласкаві відписати менї кілька стрічок.

Здоровлю сердечно.

Тарас Т.

Прихильна відповідь.

Дорогий Пане М.!

Ваше щире письмо з.................здивувало мене немало, тому що між нами є велика маєткова ріжниця. Я застановляла ся довший час, що маю Вам відповісти. Так, послухайтеж! Я все Вас високо цїнила, відколи я Вас пізнала, а Ваша Покійна дружина була моєю щирою приятелькою. Коли Ваша просьба серіозна, я старатисьму совісно заступити Вам Вашу дорогу жену, а Вашій дитинї матїр. Рішайте тепер по своїй совісти та по голосу свого серця.

Ваша вірна приятелька

Марія Ш.

Відмовна відповідь.

Вповажаний Пане!

Немалу честь зробили Ви мені Вашим листом. На жаль обставини мої не позволяють мені прихилити ся до Вашої просьби. Ви певно знаєте, що не я сама розпоряджаю своєю рукою. Родителї мої не позволяють менї виходити заміж, коли вже з першого подружа є дїти. Прикро менї дуже, але я мушу слухати волї родителїв.

Остаю з поважаннєм.

Анна Г.

Другий лист вдівця.

Ласкава Панї!

З хвилею, як я запізнав ся з Вами, розгорілось в мойому серці горяче чувство любови. Але глубоке поважаннє, яке я чую до Вас та непевність, чи Ви прихильно приймете мої заяви любови, змушували мене до довшої мовчанки.

Але серце не обманути! Не сила менї носити в ньому таємно то, що вже віддавна хоче вирватись на зверх, не сила менї таїти дальше того, чим переповнене в щерть моє серце Очікую на Ваш осуд, який ущасливить мене на віки, коли згодите ся віддати менї Ваше серце.

Позвольте менї манити себе надією, що Ви не відкинете моєї смілої просьби, що недалека хвиля, коли зможу Вам устно виповісти то, що криєть ся на днї мого серця. А тепер хай вільно менї буде назвать ся Вашим вірним слугою.

Вячеслав Б.

Прихильна відповідь.

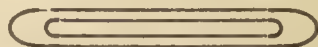
Шановний Пане!

Велика прихильність, з якою Ви відноситесь до мене, правдива щирість, з якою Ви висказуєте свої шляхотні чувства, примушують мене приняти Вашу пропозицію. Вона тільки честь менї робить! Моїм завданням від тепер буде ставати ся з кожною хвилиною гіднїйшою того довіря, яким Ви мене наділили. Старатисьму сповняти по совісти ці обовязки, що їх накладає на мене нова звязь. Знаю, що старший мущина потребує чутливої душі ще більше, як молодий. По змозї буду старатись бути для Вас тим проміннєм, яке освітлює понурі хвилї життя.

Думаю, що зрозумієте мої щирі думки, і в тій надії

Остаю щиро Вам прихильна

А. Н.

Відмовна відповідь.

Шановний Пане!

Вельмипочесне для мене Ваше предложеннє збільшить цю пошану, яку я завсїди чула до Вас. Вірю, що Ви хочете посвятити ся для свойого щастя. Не сумніваю ся, що наше спільне життє відповілоб нашим взаїмним бажаннєм. З вдячностю принялаб я Ваше предложеннє, на жаль мої прикрі родинні відносини не позволяють менї на цей крок.

Жалую дуже, що Ваш вибір випав на мою особу. Ви моглиб легко знайти иншу женщину, не

звязану нічим, яка може булаб гіднійшою Ваших шляхотних прикмет. Сподію ся, що ця обставина не зменшить Вашої прихильности до мене, тим більше, що я тут не при вині. Прийміть мої щирі запевнення правдивого поважання.

З. З.

Лист до матери з просьбою о руку дочки.

Ласкава Добродійко!

Пишу цей лист в надії, що простите мені мою смілість. Справа, яку тут порушую, є для мене першорядної ваги.

В часі відвідин у Панства Н. Н. пізнав я Вашу доньку, панну Оксану. Вже першим своїм поглядом викликала вона на мені таке враженнє, що я його не в силі описати словами. Перебуваючи довший час у Панства Н. Н. мав я нагоду пізнати панну Оксану блище. І чим більше зближав ся я до панни Оксани, тим сильнійші чувства збуджували ся у мене. Я не счув ся, як полюбив Її горячою любовю.

Я признав ся Її із своєї любови і хоч не дістав рішучої відповіди від Ньої, так я певний, що панна Оксана хоче дати головне слово Вам, Пані Добродійко!

Не думаю, щоби П. Добродійка уважали мене негідним Вашої доньки. Характер мій, думаю, трохи Вам знакомий, так що я не потребую про себе Вам писати. Маєткові мої відносини є в цілком доброму стані. Невдовзі думаю отворити свою власну тор-

говлю і тому добра та щира порадниця та помічниця потрібнійша мені тепер, як коли небудь іншим часом.

Прирікаю Вам, Пані Добродійко, що старатисьму бути найліпшим зятем і мужем.

Надіючись на прихильну відповідь,

Цілую руці.

Борис Г.

Відповідь матери.

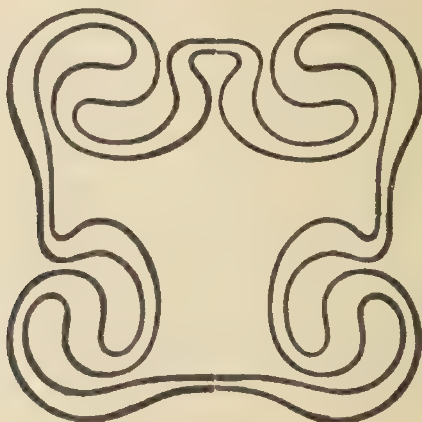
Вповажаний Пане!

Ви добре зробили, що зі своїм листом віднесли ся на мою адресу, як матери, що одинока може розпоряджати рукою своєї доньки. Дякую Вам за честь, яку Ви зробили нам, заявляючи свою готовість прилучити ся до нашої родини. На жаль одначе я не можу вволити Вашої просьби, а то з тої причини, що моя донька ще за молода, щоби могла входити в супружу звязь.

Маю надію, що тих кілька слів не візьмете мені за зле,

З належитим поважанням

А. Н.

III.

Листи залюблених і суджених.

Лист до милої по відїздї в чужу сторону.

Моя люба, дорога Лесю!

По довгій нудній подорожі дістав ся я якось щасливо на моє нове місце побуту. Першою моєю гадкою та першим завданнєм було написати лист до Тебе, моя Дорога, сказати Тобі, як сумно, ох, невимовно сумно чути себе далеко від любої постати, яка для Тебе є дороща над усе в світї, яка я для Тебе всім! Здавалось менї, що моє серце пукне з журби та туги за Тобою! Напиши менї кілька слів, Мила, розрадь мене своїми щирими речами, бо Ти одинока моя розрада в чужому краю.

Коли я сиджу самотний у вечірнім сумрацї, думаю тільки про Тебе, Голубко, і здаєть ся менї, що Ти недалеко від мене. Ох. як тодї радісно менї на серцї! Хотїв би забути за все в світї, тільки цїлувати Твої рожеві уста, дивити ся в Твої ангельські очі. Я все з Тобою в думках розмовляю. І се підтримує мене в моїй самотинї, додає менї надїї, що наша розлука тріватиме тільки короткий час, а там…!

Напиши менї зараз довгий а довгий лист; я числю години, доки його не одержу.

Цїлую Твої очі

Мирон.

Відповідь.

Милий мій!

Яку радість приніс мені Твій листочок! Як любо-гарно було мені його читать! Яка пустка без Тебе, мій милий, довкола мене! Ні з ким поговорити, ні з ким порадуватись! Нігде не можу я знайти радости без Тебе, тай навіть родителї не видають ся для мене такими, як були колись. Вони не знають, що Ти для мене все, Ти моя радість й мое горе, Ти для мене сонце ясне!

Тужу день і ніч за Тобою. Числю дні і ночі, години й хвилї до цього щасливого дня, коли побачу Тебе назад, мій соколе! Ох, як хотілось би менї приспішити той день, годину!

Вертай, мій голубе, вертай скоріш!

Цілую Тебе сердечно

Твоя Леся.

Лист до милої з віддаленя.

Найдорозша Одарко!

Кілька днів минуло від часу, як я попращав ся з Тобою, а як ліниво минають хвилї. Не увіриш, як сумно на души менї! Тільки про Тебе думаю, моя Мила, з Тобою веду тиху розмову, за Тобою тужу.

Наймилійша для мене хвиля, коли вийду за місто на поле, де можу на самоті думати про Тебе. Думки линуть до Тебе, до Твого городця, де ми не-раз сиділи під розлогою липою... Помятаєш?

Але тільки коротку хвилю тріває той приємний самообман. Пробуджую ся й бачу себе знов самітним.

Але я нічого не пишу Тобі про мою подорож. Коли я попращав ся з Тобою та Твоїми родителями здавало ся мені що я стратив половину душі. Поїзд засвистав немов скажений і рушив з місця. Я виглянув з вікна й побачив, що Ви на пращанню повівали за мною хусточками. Я стояв у вікні, аж доки не стратив Вас із очий. Потім мене огорнула задума, з якої збудили мене два жидики, що голосно почали говорити про якісь свої торгові справи.

Віннінеґ досить мені подобав ся. Тільки сумно, мені, що мої брати Українці, сплять тут блаженним сном. Нема найменшого руху, а найгірше, нема щирих одиниць, які хотїлиб вивести низчого брати з зачарованого кола темноти!

Як розглянусь, напишу дещо більше. А тепер прощай, Мила, та не забувай, що далеко від Тебе людина, в якої тільки до Тебе серце бєть ся.

Твій вірно Тебе люблячий

Богдан К.

Лист милої, що тужить за милим.

Дорогий мій Соколе!

Вже так довго не маю ні одної вісточки від Тебе. Серце моє терпить великі муки. Ах, яка страшна оця непевність. Що за причина, милий, що не пишеш листів до мене? Чи Ти хорий, чи забув про мене, чи...може покохав иншу?

Ти жорстокий, дуже жорстокий, коли виставляєш мене на муки непевности. Тобі може байду-

же там, а тут сидить і воркує голубка, що немає голуба. Озовись, мій милий, хай знаю, що ще не забув про мене. Ах коби Ти знав, кілько я сліз проллю, кілько я ночий виплачу! Чомуж я так горяче Тебе кохаю. Чому Ти завсїди менї перед очима?

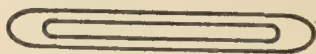
Вчера я вийшла на часочок проходить ся. Вечоріло вже. Сонце сїдало вже спочивать і пращало своїм останнїм поцїлуєм стомлену гамором дня землю. Думаючи заєдно о Тобі зайшла я над річку, в те місца, де беріг заквітчаний свіжими незабудьками. Серце защеміло менї з болю на вид цих цвітів, що є знамям щирої, незмінної любови.

Я зірвала букет із тих цвіточок і принесла його домів. Посилаю Тобі одну цвітку на спомин. Хай вона говорить Тобі: Не забувай о тій, що горяче Тебе кохає і тужить за Тобою.

А тепер будь здоров, мій соколе ясний, тільки не забудь зараз написати листа, щоби Твоя мила не терпіла дальше мук непевности.

Твоя на віки

Оксана.

Лист прощання.

Дорога Софійко!

Надійшла та клята година, коли я змушений покинути рідне місто та попрощати ся з Тобою. Завтра рано—вранцї вирушаю в далеку дорогу. Я вже попращав ся з Тобою, але чую потребу написати Тобі ще кілька слів на спомин і заявити Тобі свою горячу любов. Моєї любови нїщо не заглу-

шить. Куди я тільки не ходжу, всюди бачу тільки Твій образ, Твої голубі очі, глубокі як море. І де тільки буду, думати му тільки про Тебе, моя Софійко!

Люба моя! Предмете моїх мрій! Не забувай про мене, бо чим бувби я без Твоєї любови? На саму згадку про це огортає мене розпука. Але пощо сумувати, коли моя Софійка любить мене щиро й любити-ме все, на віки.

Як тільки приїду на місце, напишу Тобі зараз листа, а тепер прощаю Тебе.

Твій вірний

Левко А.

Посилаючи дарунок.

Найдорозша Анно!

Рівночасно з цим листом позволю собі заслати Тобі маленький дарунок на спомин. Не має він більшої вартости, але, як вислів моїх горячих почувань до Тебе, він може бути цінним для Тебе. Колиб це було в моїй силї, я всї скарби світа зложив би перед Твоїми стопами, але можу тільки віддати Тобі моє серце, що горить любовю до Тебе, і цей малий перстень. Прийми його, моя Найдорозша, і носи його на тій руцї, яку Ти менї прирікла. Хай він буде знамям моєї любови та пригадує Тобі завсїди в хвилях зневіри на моє серце, що тільки для Тебе бєть ся, що тільки в Твоїй любови видить для себе

найвище щасте. Хай цей перстень зединить нас сильнійше й буде висловом нашої звязи.

Ще не одна година мине, заки ми получимось з собою, але Ти потїш ся, що не довго вже менї блукати. Незабаром верну до Тебе, моя зірко, а тодї нїхто нас вже не розлучить.

До милого побачення, Люба! Напиши менї скоренько, бо я з неспокоєм очікую Твого листа. Колиб я міг, орлом злетївби до Тебе, та не сила менї.

Поручаючись Твоїм памяти,

Остаю на віки Твоїм

Теодором.

Відповідь.

Не чую ся в силї описати моєї радости, коли принесено менї лист, а в ньому прегарний перстень. Спершу я поцїлувала його й притиснула до серця, а відтак наложила на палець. Не можу натїшитись ним, не для того, що такий прегарний, але що це памятка від Тебе. Знаю, що Ти тяжко працював, від уст однимав собі, щоби зробити менї таку приємну несподїванку.

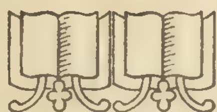
Дякую Тобі, мій Милий, за щиру память і добре серце. Я не можу віддячитись Тобі, бож не можу кохати Тебе більше, як тепер кохаю, а иншого способу, як Тобі віддячитись, не знаю.

Показувала Твій подарок родителям, сестрам і кревним. Всї хвалять і желають менї, що маю такого Судженого.

Тепер прощаю Тебе, мій Милий. Дякую ще раз і запевняю Тебе про свою горячу любов до Тебе.

Твоя на все

Марія.

Суджена посилає свою фотоґрафію.

Дорогий мій Скарбе!

Не знаєш, яку велику радість вчинив Ти менї тим, що післав свою фотоґрафію. Вона така гарна... і цїлком, цїлком подібна. Оправлю її в гарні рами й завішу в своїй кімнатї. Це буде найкраща, найдорожча окраса в нїй. Коли подивлю ся на Твою фотоґрафію, буде менї здаватись, що дивлю ся на Тебе самого.

В останнїм листї Ти просив мене, щоби я прислала Тобі також мою фотоґрафію. Ця Твоя просьба втїшила мене немало, бо виджу, що я для Тебе все така дорога, як була. Щоби сповнити Твоє бажаннє пішла я вчора з моєю товаришкою Одаркою до фотоґрафа Н... Він зняв мою фотоґрафію і знимка випала чудово. Хай цей мій образ пригадає Тобі завсїди на Твою Анну, що надмірно Тебе кохає.

Кінчу вже, бо маю дуже пильну роботу. Впрочім Ти дістав від мене недавно широкий лист.

Цїлую Тебе Твоя вірна

Анна.

Лист на імянини судженого.

Дорогий Никольцю!

Як сумно мені, що не можу бути при Тобі в день Твоїх імянин. Потішає мене тільки одна думка, що незабаром Ти будеш при мені на віки. І це не буде вже ніякий сон, це вже не мрія, а солодка дійсність. І та дорога дійсність додає мені сили зносити з тихим спокоєм Твою неприсутність.

Прийми мої щирі бажання з нагоди Твоїх імянин. Хай життє буде для Тебе гарним побідним походом, побідною борбою. Прийми й мою стяжечку, як знак моєї щирої любови. Не горди нею, а я старатисьму післать Тобі щось богато кращого на Твої імянини за рік і поздоровити Тебе сердечним поцілуєм. Тоді будемо ми вже разом в одному домі. Тоді вже не суджена, але дорога Твоя дружина складатиме Тобі свої горячі желання.

А тепер тисячі поцілуїв прийми
від Твоєї будучої дружини,
Люби М.

Лист на імянини судженої.

Люба Дарино!

Сьогодні імянини моєї Дарини, моєї найлюбійшої судженої і будучої дружини, мого найдорощого скарбу на світі. Щирі желання Тобі, Дорога, від мене! Хай щаслива судьба буде Твоїм вірним другом! Довгі літа любови хай злучать нас на віки! Щастє хай світить свій смолоскип усе перед Тобою,

хай смуток і горе будуть Тобі незнані, а любов могучим огнем палає в Твоїй груди!

Висказом моїх сердечних бажань хай буде цей шаль і брошка, на якій серце пробите наскрізь стрілою. Ця брошка буде пригадувати Тобі на моє серце, що терпить любий біль ізза стріли кохання, що прошила його наскрізь. Прийми ці дарунки з таким серцем, з яким я їх Тобі посилаю.

Думаю, що за рік будемо вже разом. Не буде нас ділити далекий простір і будемо безмірно щасливі.

В надії на ті любі часи цілую Тебе, Мила,

Твій суджений

Богдан А.

Відповідь судженої.

Дорогий Богдане!

Богато желань одержала я сьогодня. Мої родителї, кревні і знакомі складали менї свої горячі бажання, але, признаюсь Тобі, Твій щирий лист зробив менї найбільшу радість. Я чую себе такою щасливою, що не в силї навіть висказати цього словами. Кілька разів уже читала я Твого листа й ніяк не можу начитатись. Дарунки Твої дуже гарні, головно брошка з серцем пробитим наскрізь стрілою.

Та не такі гарні подарунки, як слова, що Ти пишеш менї при нагоді посилки тих висказів любови. Як глубоко-щиро вражають мене Твої слова, якими Ти запевняєш свою любов. Як ніжно торка-

ють ся вони мого серця. Яке горяче чувство взаїмної любови викликують они в менї.

Хай тих кілька слів відповіди запевнять Тебе в моїй незміннїй любови до Тебе.

Ждучи нетерпеливо на той час, що злучить нас на віки, остаю Твоїм вірним другом.

Дарина.

Желаннє милій Нового Року.

Дорога моя Ялино!

Не знаю, чи який Новий Рік був для мене таким милим, як теперешнїй. Таж у цїм році зєднаємось ми на все з Тобою, Найдорожща! У цїм році Ти будеш тільки моєю. Ти, що стала цїлю мойого життя. Це буде найщасливійший рік для мене. Яка безгранична радість огортає мене на ту гадку, що незабаром буду спроможен назвати Тебе моєю. Мої золоті мрії станутьсправдїшною дійсностю.

Але я за своїм щастєм забув навіть на цїль мойого листа. Желаю Тобі, мій Ангеле, щирого щастя. Хай днї Твої пливуть спокійним ясним руслом, як та річка небурхлива. Радість хай буде Твоїм нерозлучним другом, а любов вічно панує у Твойому серцї. Будь здорова, як рибка в водицї, а гожа як рання роса.

Желаю Тобі всього добра й запевняю про свою незмінну любов.

Твій
Петро.

Мила сповіщає милого про примус родителів.

Любий Олесю!

Сумні—невеселі були наші таємні заручини. Сумні задля того, що не могли ми донести про них родителям. Ти не хотїв моїх родителїв просити о мою руку, тому що не вважав ще себе на гіднім становищу. Ти постановив підождати до того часу, коли Ти будеш міг сказати їм гордо: Я прошу о руку й серце Вашої доньки, бо вважаю себе гідним того. Ти знаєш, милий, що я Тебе завсїди одинаково цінила. Ти все однаково для мене дорогий. Але родителї мої думають про такого жениха для мене, який міг би дати менї гарне удержанє. І вони вже мають на приміті будучого жениха для мене. Вони не знають того, що він осоружен менї. Не можу я спокійно дивитись на нього, такий він менї противний.

Думаю, що колиб я навіть витерпіла не знати що, не пішлаб я за нього. Це брусоватий і нешляхотний чоловік. Я не можу собі представити, як моглаб я погодити ся з його вовчим поглядом.

Я визнала все родителям, але вони й слухати нїчого не хочуть. Вони не знають, що таким постyпованнєм ранять глубоко моє серце. Але хай буде, що хоче, я не піддам ся нїколи. Моє серце не знатиме нїкого крім Тебе Прилїтай соколе, скоріш, бо Твоя пташка сизокрила день і ніч плаче, побиваєть ся за Тобою.

Прилїтай і забери мене з собою.

Чекаю на Тебе, орле,

Твоя Катруся.

Рішуча відповідь милого.

Вірна Катрусю!

Коли цей лист дійде до Твоїх рук, знай, що Твій сокіл уже в дорозі. Бистро летить він, щоби видерти голубку з пазурів жорстокого шуліка. Іду для розмови з Твоїми родителями. Представлю їм рішучо мої бажання, бо думаю, що надійшла вже відповідна хвиля. Почуваю себе мущиною, що сміло може сягати по руку женщини. Моє теперішне становище запевняє, що буду в силї удержати родину. Сміло гляджу в будучність, певен побіди над Твоїми родителями. Думаю, що вони з'уміють поступити як слід і без вагання віддадуть менї Твою руку. Моя минувшість є найкращим свідоцтвом для мене, а теперішність певно не завстидаєть ся перед минувшістю.

Колиб Твої родителї були на стільки короткозорі, що не виділиб, де лежить щастє їх дорогої доньки, я не завагаю ся перед рішучим кроком. Знехтую їх волю й тим покажу, що менї більше залежить на Твоїм щастю, як їм. Незабаром Ти будеш повнолїтна й будеш розпоряджати сама своєю долею.

Тому, мила кріпись! Щастє наше недалеко!

Цїлую і здоровлю сердечно

Твій Борис.

Суджений питає про причину зимного поведення судженої.

Дорога Маріє!

Вчера пережив я сумні-пересумні години. Тяжким тягарем упали вони на мою грудь. Ти була вчера така мовчазна, така зимна й чужа супроти мене, хоч я з цілою щирістю, як завсіди, відносив ся до Тебе. Задля більшого товариства не міг я запитати Тебе про причину Твойого мовчання, тому роблю це нині листовно.

Що спонукало Тебе, мила, до такого немилосерного, жорстокого поведення супроти мене? Чи яка неприємна приключка зіпсувала Тобі Твій гарний настрій, чи може моє невідповідне захованнє було тут причиною? Це справилоб мені велику прикрість, бо на Твоїй симпатії дуже мені залежить. Пригадай собі на приреченнє, яке ми дали собі взаїмно: ніколи нічого перед собою не скривати, але щиро й отверто висказувати наші всі почування, нашу радість і наш біль. Можеш бути переконана, що я радо оминатиму все то, що каламутилоб Твій спокій і булоб для Тебе неприємним. Не скривай отже причини Твоєї мовчанки вчорашнього дня. Це справилоб мені велику муку.

Коли не я, але другі люди винні в сьому, так напиши мені, хай знаю, що я вільний від закиду. А я поможу Тобі певно забути на сю неприємну хвилю.—Може це була хвилева недиспозиція? Не скривай і того переді мною!

Заспокій кількома стрічками

Твого Любомира.

Поясненнє судженої.

Дорогий Любомире!

Прости менї за моє невідповідне поведеннє супроти Тебе й не гнївай ся на мене! Ти зовсїм був невинний. Я гнїваю ся тепер на себе саму, мій милий, що зробила Тобі таку прикрість. Прости менї, прошу! Не буду нїколи такою жорстокою.

Першою причиною мого невеселого настрою був нервовий біль голови. Потім мене дратувало невмістне поведеннє одної дами в товаристві.

Не гнївай ся більше й приходи сьогодня вечером до нас. Щирі поцїлунки чекають Тебе від

Твоєї Марії.

Запевненнє любови.

Найдороща Стасю!

На моє велике горе переконую ся чимраз більше, що Ти не віриш щиро моїй любови. Головно Твоя вчорашня розмова впевнила мене в сумнім переконанню, що Ти не даєш віри моїм присягам і сумніваєш ся про моє щире коханнє. Ох, моя мила, чим переконаю я Тебе, що Твоя недовірчивість цїлком не на місцї! Коли так думаєш про мене, кривдиш мене дуже, тим болючійше, що цїлком несправедливо. В життю людини є нераз такі похмурі днї, які засївають у її душу зневіру до всього, навіть до власного щастя, що є в його руках. Моя Найдороща! Памятай, що в Твоїх руках судьба моя, що Ти тримаєш ключ до мого щастя, що зневірою вли-

ваєш отруту в моє серце. Вір моїм почуванням, вір ударам Твого серця, вір його щирій мові, а воно ніколи Тебе не зрадить.

Кінчу й цілую тисяч разів Твої ручки, а заки вільно мені буде діткнутись Твоїх рожевих уст, тихо шепчу Тобі: кохаю Тебе люба!

Твій Ярослав.

Суджений зриває любовну звязь.

Вповажана Пані!

Від якогось часу запримітив я, що Ви для мене цілком холодні. Нераз здавалось мені, що Ви розмовляли зі мною тільки якби з примусу, поволи цідили слова та були цілком розсіяні. Цілком инакше заховувались Ви в присутности та в товаристві Володимира. Тоді якийсь запал оживляв Ваше лице, а розмова плила гладко. Видко, Ви чули себе щасливо. Це спостереженнє боліло мене дуже, однак я мовчав. Але вчора побачив я Вас на проході з ним; ви йшли з ним рука об руку, задивлені в себе. Я набрав переконання, що Ви не можете бути зі мною щасливі. Тому постановив я зірвати нашу звязь. Роблю це тим більше, бо я запримітив, що Ви як і більша частина сучасних панночок, любите строїти ся занадто, а домашне господарство не має для Вас найменшої вартости.

Желаючи Вам щастя в Вашій новій звязи

Остаю з глубоким поважаннєм.

Никола К.

Лист із доріканнями.

Вповажаний Пане!

„Найдорощий мій Скарбе“, „мій Ангеле“, „кохаю тебе на віки“, це вискази, яких повно було в Ваших листах до мене. В останнім листі пишете, що з причини негарних матеріяльних відносин зриваєте зі мною всяку звязь.

Будьте переконані, що я сподївала ся цього, тому Ваш лист не зробив на мені жадного хотьби й найменшого враження. Правда, спершу я вірила Вам, Ви здобули мою симпатію, але пізнїш я переконала ся і то з Ваших вічних і високопарних присяг, що Ви легкодушний чоловік. Бо хто присягає часто, той показує, що сам не вірить у свою правдивість. Впрочім я довідала ся, що Вам не першина такі листи писати. Признаюсь Вам, що моя симпатія перемінила ся тепер у погорду. Добре ще, що це стало ся скорше, як я думала. Прощаю Вам ту кривду, яку вчинили Ви менї своїм поступованнєм, прошу одначе о зворот усіх моїх листів, які я писала до Вас. По одержанню моїх листів вишлю Вам Ваші.

Варка.

Панна зриває любовну звязь.

Вповажаний Пане!

Кілька місяців тому Ви заявили менї свою любов і попросили моїх Родителїв о мою руку. Родителї згодили ся на то, але під сим услівєм, що Ви

залишите свій поганий спосіб життя. На жаль мої родителї завели ся в своїх сподіваннях. Ви мабуть були цілком певні вже, що я буду належати тільки до Вас, бо зовсім не додержали свойого приречення. Ви вернули до давного способу життя, почали пить страшенно, а раз навіть позволили собі в пянім станї зачіпити мене в безличний спосіб на вулиці. Дійшло також до моєї відомости, що Ви висказували ся не конче похвально про мене, при чім Ви зазначували, що Вам я зовсім байдужа, а дбаєте Ви тільки про се, щоби загарбати мій посаг.

Супроти таких вістий не може бути й мови про це, щоби я вийшла за Вас заміж.

З поважаннєм

Анна Н.

Мущина стараєть ся відновити зірвані від=носини.

Найдороща Панно Емілїо!

Не знаю, що дієть ся тепер зі мною. Здаєть ся манї, що потеряю свої глузди. На разї я не міг зрозуміти значіння Твого листу, Найдороща, а коли другий раз прочитав я його, попав я у велику розпуку. Признаю, що я поступив цілком нерозумно, алеж чи задля того має бути знївечена ціла моя будучність. Найдороща Панно Емілїю, будь ласкава вислухати мого оправдання.

Було то в суботу. Пан Н. справляв свої імянини й між иншими запросив мене. В часї забави ка-

зав він дати дві бутельки вина, при чім я випив кілька келїшків без жадної шкоди для себе. По сїм випив я ще два кухлї баварського пива, яке зовсїм приголомшило мене й менї почало крутитись у голові. Признаюсь, що я зле зробив, але запевняю, що це вже більше не повторить ся. Щоби я мав Тебе обмовляти, не вір сьому, Найдороща, бо це груба неправда. Це певно котрийсь із моїх „приятелїв" правдоподібно з зависти, що Ти не звертаєш на нього такої уваги як на мене. Свідчу ся Богом, що я нїколи не виражав ся зле нї про Тебе, нї про Твою родину.

Надію ся, що по сїм виясненню справи Ти простиш менї, а я прирікаю Тобі словом чести, що від теп буду стеречи ся навіть баварського пива.

Відданний Тобі щиро

Роман З.

Відповідь.

Дорогий Пане Романе!

З великою приємністю прочитала я Твій лист і тїшу ся, що все вже вияснило ся. Я певна, що на будуче Ти будеш вистерігатись усяких подібних нагод, які шкодять не тільки здоровлю, але й чести. Вірю Тобі також, що Ти нї про мене, нї про моїх родителїв не висказували ся зле. Тому з щирої душі прощаю Тобі. Мусиш однак вияснити цїлу річ перед моїми родителями, а я певна, що вони нїчого не будуть мати проти сього, щоби Ти бував у нас. Надіючись, що наша згода не буде від тепер закаламучена.

Здоровлю щиро

Емілїя Г.

Кавалєр зриває заручини.

Вповажаний Добродію!

З правдивою зичливістю і щирим привязаннєм зближив ся я до Вашої доньки в тій надії, що згодом зєднаю собі її цілковиту любов і прихильність. Від першої хвилї старав ся я всїми силами заслужити собі на ту прихильність зі сторони Вашої доньки, на жаль одначе вислїдом моїх старань було тільки холодна поведеннє панни Марії супроти мене. Тепер пізнав я, що вдача панни Марії зовсїм не відповідає моїм вимогам, виджу, що між нами настає чимраз більше відчуженнє, більше, як я про те думав спершу.

З тої причини я зриваю звязь, яка лучила мене з Вашою донькою, думаючи, що тепер нїхто не стане паннї Марії на перешкодї і вона без труду може навязати близші зносини з п. Н., до якого, як менї здаєть, вона відчуває велику симпатію.

Желаючи їй доброго поводження на новій дорозї,

Остаю з поважаннєм

Мирослав Л.

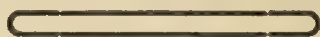
Подібний лист панни до судженого.

Пане!

Від кількох днїв бачу в Вашому поведенню велику зміну. Чому Ви так заховуєтесь, не знаю. Дотепер Ви старали ся уходити в моїх очах за образованого чоловіка, але я змінила цїлком своє переко-

ваннє о Вас, а то по Вашім вчерашнїм поступованню. Приходжу до переконання, що Ви є чоловіком, який нїколи не принїсби щастя в супружестві. Як бачу, Ви любите дуже ріжнородість: нинї ся—завтра та! Це, думаю, є достаточною причиною, щоби зірвати з Вами всяку звязь. Прошу отже прислати менї мій перстень, а Ваш я залучаю Вам рівночасно.

Анна С.

Зірваннє задля лихих матеріяльних відносин.

Люба Зофійко!

Тяжко приходить ся менї писати сї слова. Вони відносять ся до щастя, якого, на жаль. мушу тепер зречи ся. За се щастє боров ся я вже немало, тяжкі борби зводив я, але все безуспішно. Сильно прибитий дїлю ся з Тобою цею сумною вісткою. З великим болем мушу заявити Тобі, на що я рішив ся. Знаю, що це справить Тобі великий біль також. Але щож робити! Думаю, що мусиш признати менї слушність, коли попрошу Тебе о зірваннє нашої обопільної звязи.

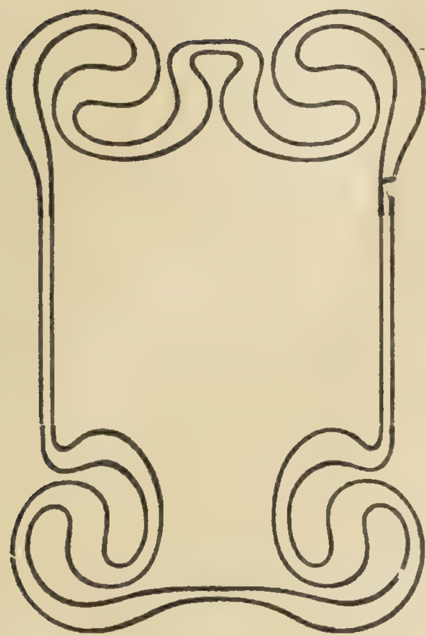
Хоч як старав ся я, хоч як напружав я всі свої сили, щоби здобути собі відповідне становище, яке позволилоб менї виживити родину, змагання мої оставали все без успіху. Не маю жадної надії на кращу будучність. З другої сторони не мігби я позволити, щоби моя будуча жена терпіла недостаток. До того ще причинясть ся не онче прихильне до мене становище Твоїх родителїв, що хотять віддати Тебе безсовісній людинї.

Я згорів би з сорому, колиб вони закидали мен пізнійше, що я змарнував Твою долю.

Ми мусимо отже на віки розпращати ся, хоч на саму згадку про це серце стискаєть ся із болю. Перед Тобою, Найдороща лежить ще гарна, світла будучність. Не гнівай ся, тільки співчувай з Твоїм

вірним на віки

Борисом.

IV.

Запросини, оповіщення і т. п.

Запросини на заручини дочки.

Вповажані Панство!

Позволю собі запросити Вас на заручини моєї доньки, які відбудуть ся дчя 14 с. м. в мойому домі.

Може наше запрошеннє прийде до Вас трохи за пізно, але обставини так склали ся несподівано, що не можна було инакше зарядити. Суджений нашої доньки переїздить в иншу околицю, тому ми приспішуємо заручини й весіллє. Прикро нам дуже, що в такім короткім часї будемо змушені попрощати ся з нашою донькою. Колиб ми не були переконі про щастє, яка бачимо в тім супружу для нашої доньки, це прощаннє булоби дійсно дуже болюче для нас.

Повтаряючи ще раз нашу просьбу, щоби Ви прийшли поділити ся з нами такою рідкою врочистістю,

Зістаємо з глубоким поважаннєм

Н. Н.

Лист до судженої перед вінчаннєм.

Дорога моя Суджена!

Якраз я прийшов із уряду, де доносив я про наше вінчаннє. Там зажадали від мене Твоєї метрики та позволення вітця. Прошуж Тебе, пришли мені їх як найскорше!

Як почуваєш себе, моя Найдороща! Я числю нетерпеливо дні і години, що ділять нас від вінчання. З якою радістю очікую я тої хвилї коли Ти, мій Скарбе, будеш моєю на віки. Тих кілька днів до вінчання здають ся менї вічностю. Потїшаю себе думкою, що вони скоро минуть і незабаром Ти, моя зірко, будеш царити в моїм домі. Будь певна, що я цілком свідомий тих обовязків, які накладає на мене будуче супруже. Буду для Тебе найщирійшим товаришом життя. Буду усувати тернє і камінне, яке ростиме на нашій дорозї і все старатись буду зробити Тобі приємними всї хвилї життя. Гарні Твої очі очарували мене від першого Твого погляду. Будь певна, що від хвилї нашого вінчання Ти будеш одинокою істотою, про яку буду думати.

О, як близькі дні нашого солодкого щастя!

Як гарно буде тоді, коли ми заживемо своїм життєм, далеко від чужих поглядів, які вже не закаламутять нам нашої радости.

Прийми, моя Найдороща, заяви моєї правдивої любови.

Твій на віки
Василь.

Запросини на весіллє.

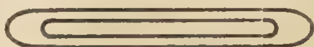
Дорогий Приятелю!

Маю честь повідомити Тебе, що моє вінчаннє з панною Еленою Ш. відбудеть ся 19. жовтня в Вінніпеґу в церкві св. Володимира і Ольги, о годині 5. по полудні. Забава відбудесь потім у домі родителів моєї судженої. Знаючи, що Ти завсіди відносив ся щиро до мене, думаю, що Ти й тепер візьмеш участь у такім торжестві для мене й тому запрошую Тебе як найсердечнійше.

Маю надію, що Ти певно прибудеш на весіллє,

Здоровлю Тебе сердечно

Петро С.

Панна запрошує на вінчаннє свою товаришку.

Дорога Юльцю!

Як я доносила Тобі ще перед кількома місяцями, я виходжу заміж за п. М. М., з яким Ти також знакома. Мій суджений є чесною людиною і любить мене сердечно, а я зі своєї сторони відповідаю йому рівно—щирою любовою. Наше вінчаннє відбудесь дня 19. вересня о год. 3. по полудню. Прийди, дорога Юльцю, на вінчаннє та забаву, бо Твоя присутність є для мене дуже важна. Коли тільки обставини Тобі позволять, не відмов своїй щирій товаришці

Теклі Е.

ЯК ПОВОДИТИСЬ В КОХАННЮ.

Скоро людина доживе до того часу, що зветь ся в її життю ,,зрілостю'', то в її єстві оживають нові почування; незвісна для неї до того часу жажда роскошей надає напрям її життю. Бажаннє заспокоїти себе, дати собі вдоволеннє вносить в життє мущини і женщини непогамовану річку погоні до щастя.

До якого щастя пне молодїж?...

Безперечно, що майже всї молодї люди бачуть своє щастє в коханню. І в дійсности в коханню можна знайти забуттє про буденні турботи та журби, можна почувати себе щасливим. Та буває й так, що коханнє стає причиною найріжнороднійших страдань і болїв. Се виходить із того, що закохують ся поверховно, не знаючи характеру одно другого.

Поки дати волю чуттю, то треба передше пізнати успосібленнє і привички особи, з котрою маєть ся звязати вузлом кохання.

Коханнє не маловажна річ. Воно є і повинно бути підставою подружжя та родинного пожиття. Де нема кохання там нема розуміння, нема згоди між женою а чоловіком, а вічні сварки та лайки затроюють родинне пожиттє і вливають страшенно некорисно на вихованнє дїтий. Дїти, що не знали тепла і нїжности в вихованню, що зростали серед вічних лайок їхнїх родичий, часто стають такими як родичі а се зло опісля переходить з роду в рід. Сему лихови треба конечно запобічи, бо незгоди серед подружжя від'ємно впливають на життє суспільно-

сти. Тому ніщо иншого, як тільки коханнє повинно вести мущину і женщину під вінець, повинно стати вязами супружого пожиття.

Скоро коханнє зродить ся між мущиною і женщиною, то треба старати ся, щоби воно було стале і тревале, щоби по якомусь часї не зблїдло воно і не зникло. Звичайно поверховні закохання розвівають ся перед шлюбом, але часто трафляєть ся, що воно заникає після кількамісячного пожиття по шлюбі. До сего не вільно допустити. Треба так поводити ся, щоби коханнє процвитало між чоловіком і женою до самої смерти.

В сій книжочці подамо коротенько вказівки, як поводитись, щоби взбудити правдиве і щире коханнє, та що робити, щоби воно процвитало як найдовше. Довго розводити ся над сею справою не можна, бо обєм сеї книжочки на се не дозваляє. Щоби докладно і обширно обговорити ,,коханнє" треба би запізнати читачів передше з наукою, що зветь ся ,,психольоґія", та на сему місци сего не можна зробити.

1. Запізнаннє.

Звичайно симпатія а там і коханнє повстають в души людини до знакомої особи. Та бувають й такі случаї, що почуваєть ся симпатію а навіть сильно кохаєть ся особу, з якою не знаєть ся лично, з якою сустрічаємо ся на улици, в церкві, в театрі або де-инде. Нераз бувають й такі случаї, що мущина або женщина закохуєть ся в особі, котру в свойому життю зовсїм не бачила а чула про неї з оповідання знакомого, товариша або кревних.

Коли так станеть ся, що коханнє або тільки симпатія зродить ся до особи незнакомої лично, то не оставляє ся нїчого иншого, як тільки знайти відповідну хвилю і місце на запізнаннє. Найкраще наперед розпитати докладну адресу і написати коротенького листа з пропозицією запізнання. Коли дана особа відпише прихильно, тодї означити місце сходин і справа полагоджена.

Добре також робити запізнання при помочи приятелїв або кревних, котрі вже знають ся з тою особою, з якою має ся замір запізнати ся. Найбільше знакомостей робить ся на танцях. Тут все знайдеть ся хтось, що знає особу, з якою маєть ся намір запізнати.

Найтяще запізнатись з особою, що зустрічаємо на вулици і не можна ніяк розпитати її адреси. Приступити до неї трудно зважити ся. Женщина безусловно сего не може і не повинна робити. Вона може найвище спонукати мущину звернути на неї увагу. Та й при тім вона мусить бути дуже осторожною, щоби не наразити себе на неприємности. Найкраще при кождій стрічи дивитись прямо в очи тій особі, з якою хочеть ся запізнати. Се мусить спонукати мущину звернути увагу на допитливий погляд женщини. Скоро мущина звернув увагу, тодї дати йому до зрозуміння—чи то поглядом, чи то рухом—що почуваєть ся до него симпатію, та хочеть ся з ним познакомити. Мущина повинен се використати і безпечно приступити до женщини і представитись. Після сего женщина повинна бути в розмові і в поведенню приязною і усьміхненою.

Розмову повести треба так, щоби висказати те, що хотїлосьби сказати при першій стрічи.

Наколи мущина симпатизує з женщиною, котру зустрічає тільки на вулици і нїяк не може розвідати ся про її адресу, а хотївби запізнатись з нею лично, повинен також представитись на вулици, скоро нема иншої спосібности. При сїм мусить бути дуже осторожним, бо через нетактовне поведеннє може взбудити в женщинї ненависть і тим самим стратити можливість кохання з нею. Тут також треба дати до зрозуміння женщинї, що почуваєть ся до неї симпатію. Можна незамітно для прохожих людий усьміхнути ся любязно, допитливо глянути в очи, кілька разів йти в слїд за нею, та єсли знає ся, що вона має проходити якоюсь вулицею, ожидати на неї. Се все мусить спонукати женщину звернути увагу. Єсли женщина хоче запізнати ся з таким мущиною, що дає до зрозуміння свою симпатію і охоту запізнання, то повинна також оказати чи то рухом чи то поглядом свою охоту; добре булоби, якби женщина, бачучи, що за нею йде мущина, спрямувала на вулицю де менший рух або в парк і тим самим дала догіднїйшу спосібність мущинї приступити до неї.

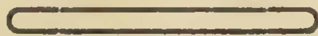
Коли мущина рішить ся приступити до женщини, повинен поступати дальше так, щоби се не звертало уваги прохожих людий. Підійти сміло до женщини, уклонитись приязно і поспитати: „Чи панї позволять товаришити в проході?"—або—„Чи панї позволять відпровадити домів?".

Наколи женщина бажає собі товариства такого мущини повинна відповісти: „Прошу". В против-

ному разї повинна відповісти: ,,Дякую, я не бажаю товариства''. Після відмовної відповіди мущина не повинен дальше переслїдувати женщини, бо через влїзливість знеохотить ще гірше женщину і пізнійше при иншій добрій спосібности не зможе запізнати ся. Женщина, після її відмовної відповіди, повинна мовчанкою збувати всї дальші запитання і пропозиції. Найвище може сказати: ,,Пане, дайте менї спокій''.

Коли мущина отримав прихильну відповідь, то повинен зараз представити ся. А робить ся се так: Лївою рукою здіймає ся капелюх чи шапку, так як се робить ся при уклоненню а праву руку треба мати на поготові до повитання. При сїм треба сказати: ,,Позвольте панї представитись''. Женщина повинна на уклін відповісти делїкатним кивненєм голови та веселою усьмішкою і подати свою праву руку мущинї до повитання. При сему повинна сказати: ,,Дуже менї приємно пізнати Вас''.

На сїм кінчить ся церемонїя запізнання.

2. Пізнаннє характеру.

Наколи знакомість женщини з мущиною посуваєть ся до того стану, що зветь ся ,,любовною симпатію'', то обовязком мущини і женщини пізнати обопільні успосіблення і привички, пізнати як то кажуть душу. Правда, що в коханню чоловік слїпий, не бачить нїяких блудів, а все представляє собі гарним і рожевим. Та ся безкритичність стає причиною пізнійших розчаровань. Чи скорше чи пізнійше всї

блуди і лихі сторони характеру мусять вийти на верх і тим самим представити дійсну вартість людини.

Щоби пізнати душу коханої або коханого, то треба довшого часу, треба частійше переписувати ся, або довше розмовляти із собою. Та й се не все увінчує ся добрими успіхами. Є такі одиниці, що їхню душу звичайні люди не можуть пізнати.

Що таке душа?

Чоловік має свідомість про те, що кругом нього діється ся, відчуває тепло і зимно, дотик і біль, спостерігає світло і барви, чує голос, відчуває смак, думає і роздумує, він тішить ся і надієть ся, журить ся і сумує, любить і ненавидить, бажає і стремить до чогось, уявляє собі чужі радощі і страдання—се все є його духові прояви істновання, се є його душа.

Знаючи, що таке душа, то й лекше пізнати її. Коли знати-мемо чиюсь душу, то тим самим знати-мемо його характер, його успосіблення та його привички, бо се зветь ся прикметами душі.

Люди ріжнять ся між собою ріжностю прикмет душі. Дуже трудно знайти двоє людий, що малиб кільканайцять прикмет вспільних і то в однаковій мірі. Через сю ріжнородність характерів, життє в суспільностях є ріжноманітне і приманчиве.

Люди є ріжних вдач: одні палкі, другі спокійні, одні безжурні і веселі, другі гризливі і сумні, одні шорсткі і ґбуроваті, другі ніжні і делікатні, одні з слабою волею, скоро знеохочують ся до всего,

другі сильної волї і повні надій на успіхи, одні чесні і моральні, другі підлі і неморальні, одні згідливі, другі сварливі і т. и.

З тої ріжнородности вдач виходить трудність пізнання душі а тим самим не легко знайти таку особу з якою після вінчання можна бути щасливим, або щасливою. Тому то заки дасьте волю своїому серцю, старайтесь пізнати особу, а після пізнання впускайте в святиню своєї душі „коханнє", той огонь, що повинен до смерти жеврїти на жертвеннику. Без кохання нема супружжя, а є тільки спілка, що кождої хвилї може бути розвязана з великими стратами.

3. Коханнє.

Коли вже знаємо бодай здебільша душу особи, якоюб хотіли навязати любовні відносини, то можна дати волю свойому чуттю.

Коханнє звичайно повстає тому, що всю увагу звертаємо на одну особу і в ній бачимо те, за чим тужно бєть ся наше молоде серце. На викликаннє кохання впливають ріжні враження. От бачимо гарну особу, се приємно нас вражає; біля сего враження ґрупує ся богато приємних виображінь (уяв), які родять бажаннє любуватись тою особою, щоби почувати себе приємно.

Після сего приходить почуттє привязання, яке істнує також між особами того самого пола, але котре має найвище напняттє в закоханних. Бувати з собою як найчастїйше і як найдовше се бажання закоханних.

В закоханих повстає почуттє обожання, пошани, яке опісля викликує почуттє признання. Коли чоловік бачить, що особа, котру він сам обожає, вивищає його понад всїх, він почуває тодї свою гідність.

Факт здобуття великого привязання якоїсь особи і запановання над нею є наочним доводом сили та вищости і творить почуттє посїдання.

Посїданнє чого небудь робить нам приємність; двоє закоханих також належать одно до другого і взаїмно себе пожадають, як певного рода власність.

Почуттє любови дає нам велику свободу дїлання, а се тому, що в закоханних є приспішене круженнє крови, чого є доказом веселість і усьмішки. В відносинах з другими людьми, мусимо бути в наших дїланнях все повздержливі; кождий має свої таємницї, до яких постороннього не вільно заглянути, кождий має індивідуальні (особисті) святости, які скриває на днї своєї душі. В закоханих всї перегороди нищить ся. Особа иншого чоловіка є віддана до нашого розпорядження. Маємо на се яркі докази. Закохані жертвують одно другому всім, що мають найсвятійшого а навіть своїм життєм. Через те є зрозумілим, що женщина годить ся на смерть з руки коханого, як що не можна з ним повінчатись.

В кінци бачимо в закоханих найвищий степень симпатії. Особиста роскіш подвійно збільшає ся, бо нею дїлимо ся з другою особою; радости другого збільшають нашу особисту.

Ті всї почування, викликані красою особи, як

також ті, що творять привязаннє, обожаннє, бажаннє, признання і посідання, жаданнє свободи ділання і симпатію, творять душевний стан, який звемо коханнєм.

4. Освідчини.

Коли в душі мущини або женщини настав такий стан, який звемо коханнєм, то не оставляє ся нічого иншого як виявити його одно другому. Того чуття здавлювати не можна; воно чи скорше чи пізнійше мусить виявити ся. Здавлюваннє в собі того палкого чуття вносить в життє непевність а з тим і страдання. Та поки рішите ся виявити своє кохоннє, то треба добре застановити ся; треба холодно розібрати, чи се в дійсности щире коханнє, чи воно на стільки сильне і стале, що може процвитати довгі роки по шлюбі, що може дати спокій і вдоволеннє. Дальше треба подумати і над тим, чи коханнє заведе під вінець, чи на перепоні не стоять такі обставини, що не позволять ввійти з коханою, чи коханим в супружий стан; чи матеріяльні доходи вистарчать на удержаннє родинного дому. Над тим всім повинен застановитись не тільки мущина але також і женщина. Краще в початках пережити кілька прикрих хвилин і розійти ся, як одружитись і місто щастя знайти тяжке горе.

Коли зайде так, що обставини сприяючі і коханнє є не лехкодушним поривом молодости, а є ґранітною скалою, на якій можна будувати родинне життє, то закохані повинні висповідатись із своїх почувань.

Початок має зробити мущина. Женщині сего

зробити не можна. Женщина тільки мусить вижидати, а мущина не повинен довго мучити її нетерпеливим вижиданнєм.

Виявленнє кохання, се вже тільки форма. Звичайно обі сторони про се знають, а тільки мовчать. Їхні очи говорять про щирість кохання, а уста не зважують ся бути правдомовними. Та годі довго обманювати себе.

Виявленнє, чи як кажуть „освідчини" можна зробити листовно, або устно. В листї се лекше йде; устно трохи труднійше. Тому, кому трудно устно освідчити ся, той нехай се зробить листовно. Як листовно освідчитись, знайдете поученнє між листами, а тут скажу як се робити устно.

Треба найперше вибрати догідний час і місце. Коли се вже полагоджене, то треба почати на тую тему розмову. При самому виявлюванню не треба робити ніяких церемоній, а прямо висказати свої почування. В який спосіб висказувати свої почування, годї сказати, бо на се не повинно бути ніякої формулки (взора); тут повинно кермуватись щиростю і отвертостю.

Женщина повинна уважно і серіозно вислухати мущину і в відповідь виявити свої почування. Не треба говорити про те чого в дійсности нема, бо се користи не принесе а противно може тільки попошкодити.

Колиб однак так зайшло, що мущина освідчив ся а женщина його не кохала, то в такому случаю женщина повинна бути дуже обережною. Вдоволяючої відповіди безумовно не повинна давати. По-

винна застановити ся, чи рішучо відмовити, чи дати виминаючу відповідь і повільно оказувати йому, що його не кохає, та не бажає з ним одружитись. Се повинна тому так робити, щоби не ставати причиною безпотрібних страдань мущини. Колиб женщина рішучо відмовила палкому і надто вражливому мущині, то сим моглаби спричинити небажане і не ждане горе. Все повино робити ся розважно і лагідно, бо як кажуть ,,краща соломянна згода, як золота звада". Як женщина повинна бути вирозумілою і лагідною, так само мущина повинен бути розсудливим, тактовним і вирозумілим, щоби через невідповідне поведеннє не натворити неприємностий та страдань.

5. Заручини і шлюб.

Після освідчин наступає в життю закоханих нове переживаннє. Місто давнійшої непевности і туги тепер володіє їхніми душами надія, віра та роскоші. Нема у них инших думок як тільки про якнайскорше одружіннє. Їхні бажання прямують до родинного пожиття.

І тут виринає потреба сповістити про свої наміри родичів, щоби й вони знали до чого зміряють бажання закоханих.

Женщина повинна приготовити своїх родичів на те, що тоді а тоді має прийти її коханий і просити їх о її руку. Родичі повинні критично застановити ся і подати пораду. З рішучим протестом не повинні виступати; вони не мають права мішати ся до душевних почувань своєї дитини. Найвище мо-

жуть розраджувати і представляти як найчорнійше будучність своєї дитини.

Коли женщина повідомила своїх родичів, що її коханий має просити о її руку, тоді мущина має прибратись святочно і зайти до дому своєї коханої. Тут вже не вижидає його ніяка трудність, бо все вже зробила кохана. Він має зробити тільки форму, себто попросити родичів о позволеннє одружитись з їхньою дочкою.

Коли родичі приймуть освідчини до відома і згодять ся, тоді наступають заручини, себто обміна перстенями; мущина купує женщині, а женщина мущині. Перстень купуєсь після матеріяльного стану закоханих. Богатші купують дорощі, біднійші дешевші.

По заручинах свобіднійше може мущина заходити до дому коханої, може з нею виходити на проходи, йти в театр і всюди представляти ся як нареченний.

Тепер закохані мають спосібність ще краще пізнати одно другого характари і можуть впливати на себе взаїмно в доброму напрямі. Щоби коханнє не сіріло та не зобоятнювало, то мущина повинен виповнювати розумні жадання женщини, а женщина в подяку повинна сповнювати прошення мущини. Скоро одно другого старати ся буде задовільнити, то в їхнє життє не ввійде обоятність анї непорозуміннє. Між закоханими і супругами повинна бути як найбільша вирозумілість.

Після коротшаго чи довшаго часу по заручинах повинно ся приступити до шлюбу. Час шлюбу тре-

ба назначити по вспілній нараді. Радитись повинні родичі нареченого і нареченої враз з закоханими.

Скоро день шлюбу означений, то починають ся приготовання. Справляють убрання, приготовляють нове приміщеннє для будучих супругів і много инших дрібнійших і важнійших справ залагоджуе ся.

Женщина наперед повинна вистарати ся о дружки, а мущина о дружби, щоби опісля в послїднім часї не клопотатись тим. На тиждень наперед треба дати видруковати запросини на весїллє і розіслати їх кревним, знакомим та тим, котрих хотїлосьби мати на весїллю.

6. Зрадливе коханнє.

Не все так стаєть ся, що коханнє увінчуєсь родинним пожиттєм. Дуже часто трафляєть ся, що мужина або женщина зраджуе; є й так, що після шлюбу оказуе ся, що не щире коханнє, а звичайна пристрасть звела супругів в родинне життє. І тут виринає траґедія життя. Починають ся непорозуміння, сварки а конець кінцем розходять ся противними житєвими стежками.

Та розлученнє не все проходить без страт, без болїв і страдань. Одно приміром з коханців зрадило, а друге болїє на тим, зрада пече його і кидає його в розбурхані филї розпуки. Життє не представляє для такої людини найменшої вартости, все для неї сїре, противне, нїщо не захоплює її, вона без віри і надій кидаєть ся частенько в обняття неморального життя, щоб тим способом заглушити свої болї і стра-

дання, або рішає відобрати собі життє. Люди з сильною волею по довшому або коротшому часї уміють запанувати над собою, та всеж ран заподіяних зрадою не з'уміють так вилічити, щоб й знаку не було. Згадка про давно пережиті хвилини зради все буде нагадувати колишнї страдання. Тому, щоби до сего не прийшло треба бути дуже обережним і розважливим. По вінчанню женщина повинна опанувати всї обовязки жени і матери і витворити тепло родинне, якеб приманювало до себе її мужа; вона не повинна ставати перешкодою в суспілнїй працы свойого мужа, а противно о скільки стане її сил повинна йому помагати. Се викличе у мущини вдоволеннє і він почуватиме велику вдячність до своєї подруги. Мущина однак повинен памятати все і на кождому кроцї, що в него є подруга, товаришка життя; повинен і для неї посвячувати якийсь час і піти з нею в театр або на прохід, ввести її в товариства і тим уприємнити її хвилини життя. Обопільна вирозумілість і охота справити одно другому приємність нїколи не може внести в родинне пожиттє незгодин і сварок а тим самим і зрадливої розлуки, бо як кажеть ся в нашій народнїй пісни:

„Де згода в семействі, де мир і тишина
Щасливі там люди, блаженна сторона"....

Любовні пісні.

1.

Ой місяцю, місяченьку,
Не світи нікому!
Тілько мому миленькому,
Як пійде до дому.

Ой місяцю, місяченьку
І ти зоре ясна!
Ой світи там на подвірю,
Де дівчина красна.

Ой місяцю, місяченьку,
Зайди за комору!
Нехай же я з своїм милим
Трохи поговорю.

Світи йому ранесенько
Тай розганяй мари,
А як же він иншу любить
То зайди за хмари.

Ой місяцю, місяченьку,
Світи, не ховай ся,
Хоть поїдеш мій миленький,
Хутко повертай ся.

Світив місяць, світив!
Тай зайшов за тіни,
А я бідна гірко плачу,
Зрадив мене милий.

Два лебеді на тій воді
Оба си біленькі:
Не будемо серце в парі,
Бо ще молоденькі!

Два лебеді на тій воді
Днює і ночує;
Ой не будем серце в парі,
Душа моя чує!

2.

Чи се тая криниченька, що я воду пив?
Чи се тая дівчинонька що я ї любив?
Ой жаль серцю буде,
Возьмуть чужі люди,
Моя не буде.

Чи се тая криниченька, що голуб купав ся?
Чи се тая дівчинонька, що я женихав ся?
Ой! жаль серцю буде,
Возьмуть чужі люди,
Моя не буде.

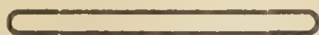
Ой! сеж тая криниченька і ключ і відро;
А вжеж мене дівчинонька забула давно!
Ой! жаль серцю буде,
Возьмуть чужі люди,
Моя не буде.

Засипалась криниченька золотим піском;
Злюбила ся дівчинонька з другим козаком.
Ой жаль серцю буде
Возьмуть чужі люди,
Моя не буде.

Вжеж до тої криниченьки стежки заросли;
Та вжеж мою дївчиноньку сватати прийшли!
Ой! жаль серцю буде,
Возьмуть чужі люди,
Моя не буде.

Уже з тої криниченьки орли воду пють;
Та вжеж мою дївчиноньку до церкви ведуть.
Ой жаль серцю буде,
Возьмуть чужі люди,
Моя не буде.

Один веде за рученьку другий за рукав,
Третий стоїт, серце болит, любив та не взяв.
Ой жаль серцю буде,
Возьмуть чужі люди,
Моя не буде.

3.

Сонце низенько, вечер близенько,
Вийди до мене моє серденько!
Ой вийди, вийди та не бари ся,
Моє серденько розвеселить ся!

Через річеньку, через болото,
Подай рученьку моє золото!
Через річеньку, через биструю,
Подай рученьку подай другую.

Подай рученьку, подай і другу,
Я к тобі серденько і сам прибуду.
Ой там криниця під перелазом,
Вийдемо серденько обоє разом.

Ой вийди, вийди, серденько Галю,
Серденько, рибонько, дорогий кришталю!
Ой вийди, вийди, не бійсь морозу
Я твої ноженьки в шапочку вложу.

4.

,,Дівчино моя, напій ми коня!''
,, ,, Не напою, бо ся бою, бом ще не твоя.
Як буду твоя, напою ти й два,
З студеної кирниченьки, з нового ведра.'' ''
,,Дівчино моя, сідай на коня,
Поїдемо чистим полем до мого двора,
А в моїм дворі читири покої,
А пятая світличенька для миленької.
Дівчино моя, паси ми коня!''
,, ,, Зимна роса, а я боса, змерзла в ніжки я. '' ''
,, Скину я впанчу, ноги заверчу,
А як мене Бог споможе, чоботи куплю.''
,, Не купуй мені, купи сам собі,
Ой маю я отця й матір то куплять мені.'' ''

5.

Зеленая рута, жовтий цвіт,
Не піду за тебе, піду в світ.
Тай розпущу косу по плечу,
Нераз гірко-тяжко заплачу.

Ой деж ти мій милий ночуєш,
Що ти мого плачу не чуєш?
Бодай тебе милий Бог скарав,
Що ти мене бідну понехав....

Зеленая рута, чорний пень,
Бодай ти ся нудив ніч тай день:
Бодай тебе милий Бог скарав,
Що ти мене бідну понехав….

6.

Ой у поли три криниченьки,
Любить козак три дівчиноньки,
Чорнявую та білявую,
Третю руду та погануую.

,,Що чорняву з души люблю
На біляву залицяю ся,
А з рудою, препоганою,
Хиба піду розпращаю ся''.

Чи всіж тії та сади цвітуть,
Що зарання розвивають ся?
Чи всі-ж тії та вінчають ся,
Що люблять ся та кохають ся.

Половина тих садів цвіте,
Половина розвиваєть ся, —
Одна пара та вінчаєть ся,
А другая розлучаєть ся.

7.

Чи ти милий пилом припав,
Чи метелицею,
Чом не ходиш ти до мене,
Сею улицею?

Чом не ходиш ти до мене
Крутими горами,—
Покидаєш сиротину
Поміж ворогами?

Чом ти, милий, не послухав,
Як тобі казала:
Ходїм, серце, повінчаймось,
Щоб мати не знала?

Ти все неньку свою слухав,
Мене покидаєш,
Покидаєш сиротину
Иншої шукаєш.

Найдеш собі дївчиноньку
З чорними бровами,
Та не знайдеш тої правди,
Що була між нами.

Такий камінь тяжкий важкий
На серденьку буде!
Покидаєш через люди,—
Сам Бог свідком буде.

8.

Над Прутом у лузї хатчина стоїть,
Живе там дївчина, хороша як цьвіт.
В нької очи зірницї, що світять в ночи,
Як бачиш їх хлопче, минай ся і мри.

Над Прутом у лузї, не місяць зійшов,
То хлопець до красної дївчини прийшов.
Солодка розмова із їх уст пливе,
Тихенько дрімучий Прут далї тече.

Над Прутом у лузї, барвінок вже рвуть,
До шлюбу зеленї віночки плетуть;
В хатчинї заграли і скрипки і бас,
А гостї співають: Веселість у нас.

ПРОМОВИ І ЖЕЛАННЯ НА ЗАРУЧИНАХ.

I.

Дорогі гостї! Серед нинїшньої забави є й одна несподіванка, яка живою перейме нас всїх радостю. Отсе пан (скажи, як його звуть) заручив ся з панночкою (імя) і вони нинї найщасливші, бо обоє сказали собі то велике слово: „люблю тя, кохаю, до суду, до віку". Від душі й серця желаємо всї зарученим, щоби найскорше станули під вінець, а там, щоби життє їх поплило солодко й мило. В надії, що на весїлю єще раз пожелаємо їм всего добра, позвольте, що закінчу словами: нехай жиє молода пара заручених на многі лїта.

II.

На світі ріжно буває,
Одному сонце не сходить
Другий в чіпци ся родить
І смутку, горя не знає.
Чи бідний, чи богатий,
А стремить кождий до того,
Щоб серед власної хати
Зазнати щастя премного.

Зле в світї жити самому,
В тім ви найдете причину,
І то велику, почому
Кождий рад мати дружину.
Отсе і нинї витаєм
Двоє щасливих і бравих,
Тож їм від серця желаєм
Судеб небесних, ласкавих.
Най ся вінчають скорійше,
Най дїлять радість і труди,
Житє у двоє милїще,
Принаймій кажуть так люди.
Хай мають почесть у світа,
Лиш, щоби скоро подбали,
Щоб гостї „многая лїта"
На весїллю їм співали!

III.

Письмо в подяку про повідомленнє о заручинах.

З невисказаною радостю я перечитав письмо, повідомляюче мене о Ваших заручинах з Пов. Паном ....(з Пов. Панночкою ....) З цїлої душі желаю Вам, щоби у будучому спільному житю Ви зазнали тільки одного щастя і тої долї, якої желати нам усїм синам й донькам України. Прошу разом з желаннями приняти заяву мого глубокого поважання

Ваш ....

Весільні пожелання.

I.

Перед виходом в церкву.

Дорогий (імя жениха) і дорога (імя молодої)! Прийшла година, коли ви станути маєте у церкві і присягнути одно другому вірність і любов, якої навіть могила не повинна нарушити. Важна се хвиля в життю вашім і важні обовязки приймаєте ви на себе. Но також приймете ви благословеннє св. церкви і воно додасть вам сили і укріпить вас на нове, дай Боже, найщасливіще життє. А тепер припадьте до стіп вітця і матери, поклоніть ся їм, подякуйте за все добро, за їх любов, просіть їх благословення. Як птах, вилітаєте з рідного гнізда, щоб своє засновати, будьте вдячні за все, чого ви тутки зазнали.

Благословіть і ви діточок своїх на щастє, на здоровлє на многії вам і їм літа!

II.

При весільній забаві.

1.

Дорогі молодята, чесні їх родичі і ви весільні гості! Післав нам Бог радість і правдиве весілля. Ось перед нами сокіл молодий, пишний, а при нім голубка білокрила, від тої хвилї вже не дівчина, а молодичка. А над ними благословеннє святої церкви, при них желання всіх щирих їх приятелів, а перед ними довге спільне, дай Боже, безхмарне життє.

Любов їх злучила. Вони заприсягли собі взаїмно любити ся, шанувати, підпомагати й то на ціле життє. Хай-же те життє буде для них як тиха филя спокійної водиці. Хай минає їх всяке нещастє. Хай згода і єдність лучить їх на віки. Хай достаток йде їх слідами. Хай Бог наділить їх всяким добром. Хай Українцями будуть все вони і їх діточки. Хай діждуть ся тої хвилї, коли діточки окружать вінцем радости їх старечі голови. Всього, чим богате людське життє, всього того желаю я нашим молодятам.

А за їх гостину ми несем їм щире спасибі. Щоби-ж і їм лекше було устелити своє гнїздечко, то ми, що тут веселили ся і веселимо ся, не поскупім нашої жертви для молодої княгинї, хай солодко і безжурно почне вона своє ґаздівство і нехай разом зі своїм соколом веде його на многі і благі літа!

2.

Молодята на ослонї
Немов ті князї на тронї.
Він, бач, хлопець молодець,
А у неї знов вінець,
А вся в радощах аж сяє,
Що ось кождий забожає
Попросить її в танець.

Осторожно уважайте
І на то все памятайте,
Що не можна хобчи як,
Бож се, бачте, молодиця,
А що гарна, не дивниця,
Що пильнує ї козак.

А ми тому не дивуєм,
І тепер їм повіншуєм
Хоч би так:
Дай-же вам, Боже, щастенько гоже,
Здоровя, сили, щоб ви прожили
В любови, в згоді, щоб в вашім роді
Усї співали, усї казали:
Що щаслива тота хата,
Де жиють сї молодята.
А ваші діти, роскішні цвіти,
Щоби уміли все вас почтити
Україну вміли щиро любити.
Ось старинним ми звичаєм
Щастя, долї вам желаєм!

* * *

А ви гості, не жартуйте,
І сами лиш поміркуйте,
Що годить ся почестити,
Зрадуватись, звеселити,
Но і вдячним ся остати.
Грай музико, пане свате,
Піди вколо позбирати,
Хто і скілько хоче дати
Хай дає!

* * *

Хай жиє
Весілє,
Най красуєсь руська хата!
Нуже хлопцї і дївчата,
Крикнїть враз
В добрий час:
Многа лїта, молодятам!

3.

Дружба за здорове дружки.

Що за краля? Чудна, гожа,
Миловидна щебетушка,
Паленіє наче рожа. —
Таж то наша перша дружка!

Нині дружка, а хто знає,
Що ся стане на кінець,
Бо звичайно так буває,
Ставай дружко під вінець!

Чи ви, хлопці кождий радий.
Попробуйте, зачинайте,
Не шукайте тілько звади...
Ви з дружбою — памятайте!

Ліпше всього, всі зі мною
Чарку в руки враз беріть.
Славно, наші скрізь горою,
Жий нам дружко много літ!

